

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ

10 հունիսի 2011 թվականի N 919-Ն

ՈՒԺԵՂ ԵՐԿՐԱՉԱՐԺԻ ՂԵՊՔՈՒՄ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԿՉՈՒԹՅԱՆ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ՊԼԱՆԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

«Արտակարգ իրավիճակներում բնակչության պաշտպանության մասին» և «Սեյսմիկ պաշտպանության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքների կատարումն ապահովելու նպատակով Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը **որոշում է**.

1. Հաստատել՝

1) ուժեղ երկրաշարժի դեպքում Հայաստանի Հանրապետության բնակչության պաշտպանության կազմակերպման պլանը՝ համաձայն N 1 հավելվածի.

2) գաղտնի.

3) ուժեղ երկրաշարժի դեպքում Հայաստանի Հանրապետության բնակավայրերում երկրաշարժի ուժգնության աղյուսակը՝ ըստ MSK-64 սանդղակի՝ համաձայն N 3 հավելվածի.

4) Հայաստանի Հանրապետության տարածքի քիմիական վտանգավոր օբյեկտներում վթարի դեպքում հնարավոր իրավիճակի աղյուսակը՝ համաձայն N 4 հավելվածի.

5) ուժեղ երկրաշարժի հետևանքով հիդրոտեխնիկական կառույցների պատվարների հնարավոր փլուզման դեպքում հնարավոր իրավիճակի աղյուսակը՝ համաձայն N 5 հավելվածի.

6) բնակչության պաշտպանության միջոցառումների կառավարման սխեման՝ համաձայն N 6 հավելվածի.

7) երկրաշարժերի հետևանքների վերացման պլան-ժամանակացույցը՝ համաձայն N 7 հավելվածի.

8) ղեկավար կազմի ազդարարման սխեման՝ համաձայն N 8 հավելվածի.

9) կապի կազմակերպման սխեման՝ համաձայն N 9 հավելվածի.

10) հետախուզության կառավարման սխեման՝ համաձայն N 10 հավելվածի.

11) փրկարարական և վթարավերականգնողական ուժերի ու միջոցների հաշվարկը՝ համաձայն N 11 հավելվածի.

12) բժշկական ապահովման ուժերի հաշվարկը՝ համաձայն N 12 հավելվածի.

13) գաղտնի.

14) գաղտնի.

15) ինժեներական տեխնիկայի հաշվարկը՝ համաձայն N 15 հավելվածի.

16) Երևան քաղաքի անօթևան մնացած բնակչության տարահանման և կացարաններով ապահովման հաշվարկը՝ համաձայն N 16 հավելվածի.

17) տուժած բնակչության և փրկարարական ուժերի՝ սննդով ապահովման հաշվարկը՝ համաձայն N 17 հավելվածի.

18) տուժած բնակչության՝ հագուստով և առաջին անհրաժեշտության ապրանքներով ապահովման հաշվարկը՝ համաձայն N 18 հավելվածի.

19) գաղտնի:

2. Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների նախարարին՝ անհրաժեշտության դեպքում՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով Հայաստանի Հանրապետության կառավարություն ներկայացնել սույն

որոշման համապատասխան հավելվածներում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշման նախագիծ:

3. Սույն որոշման 1-ին կետի 1-ին ենթակետով հաստատված՝ ուժեղ երկրաշարժի դեպքում բնակչության պաշտպանության կազմակերպման պլանում (այսուհետ՝ պլան) ներգրավված բոլոր պետական կառավարման մարմինների ղեկավարներին՝ բացառությամբ պլանի 1-ին գլխի 3-րդ կետի 1-ին, 12-րդ, 25-րդ և 27-րդ ենթակետերով ներգրավված մարմինների ղեկավարների, 12-ամսյա ժամկետում մշակել (իրենց մասով) պլանից բխող՝ ուժեղ երկրաշարժի դեպքում գործողությունների պլանները և համաձայնեցնել Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների նախարարի հետ:

4. Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության նախարարին՝ 12-ամսյա ժամկետում լրամշակել կամ անհրաժեշտության դեպքում մշակել սույն պլանից բխող՝ ուժեղ երկրաշարժի դեպքում գործողությունների ու փոխգործողությունների պլանները և համաձայնեցնել Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների նախարարի հետ:

5. Առաջարկել պլանի 1-ին գլխի 3 կետի 25-րդ և 27-րդ ենթակետերում նշված մարմինների ղեկավարներին 6-ամսյա ժամկետում մշակել պլանից բխող՝ ուժեղ երկրաշարժի դեպքում գործողությունների պլանները՝ համաձայնեցնելով Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների նախարարության համապատասխան տարածքային ստորաբաժանման ղեկավարի հետ և ներկայացնել համապատասխան պետական կառավարման տարածքային մարմնի ղեկավարի հաստատմանը:

6. Պլանում ներգրավված պետական կառավարման և պետական կառավարման տարածքային մարմինների ղեկավարներին՝ սույն որոշման 3-րդ և 4-րդ կետերով հաստատված պլանների իրականացման համար 12-ամսյա ժամկետում Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների նախարարություն ներկայացնել պլանների համակողմանի ապահովման մասին հայտերը:

7. Առաջարկել տեղական ինքնակառավարման մարմինների և կազմակերպությունների ղեկավարներին սույն որոշման 5-րդ կետով հաստատված պլանների իրականացման համար 12-ամսյա ժամկետում Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների նախարարություն ներկայացնել պլանների համակողմանի ապահովման մասին հայտեր:

8. Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների նախարարին՝ 16-ամսյա ժամկետում՝ սույն որոշման 6-րդ և 7-րդ կետերով ներկայացված հայտերի հիման վրա կազմել ամփոփ հայտ, որի հիման վրա Հայաստանի Հանրապետության կառավարություն ներկայացնել «Ուժեղ երկրաշարժի հետևանքների վերացման համակողմանի ապահովման համար անհրաժեշտ միջոցների ձեռքբերման, կուտակման, պահպանման և բաշխման կարգը հաստատելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշման նախագիծ:

9. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակմանը հաջորդող օրվանից:

**Հայաստանի Հանրապետության
վարչապետ**

S. Սարգսյան

2011 թ. հուլիսի 12
Երևան

Պ Լ Ա Ն

ՈՒԺԵՂ ԵՐԿՐԱԶԱՐԺԻ ԴԵՊՔՈՒՄ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԿՉՈՒԹՅԱՆ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ

I. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1. Ուժեղ երկրաշարժի դեպքում Հայաստանի Հանրապետության բնակչության պաշտպանության կազմակերպման պլանով (այսուհետ՝ պլան) սահմանվում են Հայաստանի Հանրապետության տարածքում ուժեղ երկրաշարժի դեպքում բնակչության պաշտպանության միջոցառումների իրականացման ժամանակ պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմինների, կազմակերպությունների և փրկարար ուժերի խնդիրները, գործողություններն ու դրանց իրականացման կարգը:

2. Պլանում օգտագործված հիմնական հասկացություններն են՝

1) **ուժեղ երկրաշարժ**՝ երկրաշարժ, որի ուժն ըստ մագնիտուդի՝ 5,5-ից բարձր է:

2) **բնակչության պաշտպանություն**՝ արտակարգ իրավիճակներում մարդկանց կյանքի և առողջության պաշտպանության, ինչպես նաև քաղաքացիների, պետության և այլ սեփականատերերի ունեցվածքի պահպանության նպատակով իրավական, կազմակերպչական և ինժեներատեխնիկական միջոցառումներ:

3) **սեյսմաշրջանացում**՝ տարածքում հնարավոր առավելագույն սեյսմիկ վտանգի տարածքային բաշխման քարտեզագրում:

4) **շենքերի և շինությունների խոցելիության գնահատում**՝ շենքերի և շինությունների վարքի կանխատեսում ուժեղ երկրաշարժի դեպքում:

5) **փրկարար ուժեր**՝ փրկարարական աշխատանքներ կատարելու համար նախատեսված համապատասխան տեխնիկական հագեցվածությամբ, մասնագիտացված փրկարարներից բաղկացած կազմավորումներ:

6) **հատուկ, կարևորագույն նշանակություն ունեցող օբյեկտներ**՝ պետական և ռազմավարական նշանակություն, բարձր վտանգավորություն ունեցող ու բնակչության կենսագործունեությունն ապահովող օբյեկտներ:

7) **աղետի գոտի**՝ արտակարգ իրավիճակների հետևանքով տուժած տարածք (բնակավայր, օբյեկտ) կամ տարածքի մի մաս:

8) **փրկարարական աշխատանքներ**՝ մարդկանց, նյութական և մշակութային արժեքների փրկության նպատակով իրականացվող միջոցառումների համալիր:

9) **անհետաձգելի վթարավերականգնողական աշխատանքներ**՝ առաջնահերթ աշխատանքներ՝ ուղղված մարդկանց կյանքին և առողջությանն սպառնացող այնպիսի գործոնների ազդեցության վտանգի վերացմանը, որոնք խոչընդոտում են մարդկանց որոնելուն և փրկելուն, ինչպես նաև շենքերի, շինությունների ամրացմանը կամ փլուզմանը, հեղուկ վառելիքի, գազի, էլեկտրաէներգիայի և ջրի աղբյուրների վթարային անջատմանը, բնակչության ու փրկարարների կենսաապահովման առաջնահերթ օբյեկտների ժամանակավոր սխեմաներով վերականգնմանը, վերանորոգմանը և տարածքի սանիտարական մաքրմանը:

10) **տարահանում**՝ վտանգավոր տարածքից անվտանգ տարածք՝ մարդկանց, կենդանիների և նյութական արժեքների ժամանակավոր տեղափոխում ու տեղաբաշխում:

11) **տարահանման հանձնաժողով**՝ համապատասխան ղեկավարի որոշմամբ ստեղծված աշխատանքային խումբ, որը կազմակերպում ու ղեկավարվում է տվյալ տարածքի բնակչության և կազմակերպությունների տարահանման միջոցառումները:

12) **վտանգավոր տարածք**՝ տեղանք կամ առանձին բնակավայր, օբյեկտ, որտեղ արտակարգ իրավիճակի հետևանքով առաջացել կամ կարող են առաջանալ մարդկանց կյանքի, առողջության և բնականոն կենսագործունեության վրա բացասաբար ազդող գործոններ:

3. Պլանում ներգրավվում են Հայաստանի Հանրապետության հետևյալ պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմինները՝

- 1) Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների նախարարությունը (այսուհետ՝ լիազոր մարմին),
- 2) Հայաստանի Հանրապետության տարածքային կառավարման նախարարությունը,
- 3) Հայաստանի Հանրապետության աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարությունը,
- 4) Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության նախարարությունը,
- 5) Հայաստանի Հանրապետության արտաքին գործերի նախարարությունը,
- 6) Հայաստանի Հանրապետության բնապահպանության նախարարությունը,
- 7) Հայաստանի Հանրապետության գյուղատնտեսության նախարարությունը,
- 8) Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարությունը,
- 9) Հայաստանի Հանրապետության էներգետիկայի և բնական պաշարների նախարարությունը,
- 10) Հայաստանի Հանրապետության կրթության և գիտության նախարարությունը,
- 11) Հայաստանի Հանրապետության մշակույթի նախարարությունը,
- 12) Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության նախարարությունը,
- 13) Հայաստանի Հանրապետության սպորտի և երիտասարդության հարցերի նախարարությունը,
- 14) Հայաստանի Հանրապետության սփյուռքի նախարարությունը,
- 15) Հայաստանի Հանրապետության տրանսպորտի և կապի նախարարությունը,
- 16) Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության նախարարությունը,
- 17) Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարությունը,
- 18) Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարարությունը,
- 19) Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր ազգային անվտանգության ծառայությունը,
- 20) Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանությունը,
- 21) Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեն,
- 22) Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր պետական եկամուտների կոմիտեն,
- 23) Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր քաղաքացիական ավիացիայի գլխավոր վարչությունը,
- 24) Հայաստանի հանրային հեռուստառադիոընկերության խորհուրդը,
- 25) Երևանի քաղաքապետարանը,
- 26) Հայաստանի Հանրապետության մարզպետարանները,
- 27) Հայաստանի Հանրապետության տեղական ինքնակառավարման մարմինները:

4. Հայաստանի Հանրապետության տարածքում ուժեղ երկրաշարժի և դրա անմիջական սպառնալիքի դեպքում բնակչության պաշտպանության միջոցառումների իրականացման ժամանակ Հայաստանի Հանրապետության կառավարման մարմինների գործառույթներն են՝

1) լիազոր մարմնի գործառույթներն են՝

ա. Հայաստանի Հանրապետության վարչապետին պլանն ամբողջությամբ կամ մասամբ գործողության մեջ դնելու վերաբերյալ առաջարկություն ներկայացնելը,

բ. պլանով նախատեսված միջոցառումների իրականացման կազմակերպումը,

գ. փրկարարական և այլ անհետաձգելի վթարավերականգնողական աշխատանքների կազմակերպումը, համակարգումը և իրականացումը,

դ. իր ենթակայության ստորաբաժանումների կայուն գործունեության կազմակերպումը,

ե. բնակչության և կառավարման մարմինների ազդարարումը և իրազեկումը,

զ. կառավարման, կապի և ազդարարման համակարգերի նախապատրաստման և գործունեության աշխատանքների կազմակերպումը,

- է. երկրաշարժից տուժած տարածքի հետախուզության կազմակերպումը և համակարգումը,
- ը. պլանում ներգրավված մարմինների հետ համագործակցության իրականացումը՝ բնակչության պաշտպանության միջոցառումների կազմակերպման և կատարման համար,
- թ. բնակչության պաշտպանության հարցերով պետական ու տեղական ինքնակառավարման մարմինների, կազմակերպությունների գործունեության համակարգումը,
- ժ. երկրաշարժի հետևանքով տուժածներին օգնություն ցուցաբերելու նպատակով ֆինանսական, պարենային, բժշկական և այլ նյութական պաշարների, ֆոնդերի նախապես ստեղծման համար առաջարկությունների մշակումը և դրանք Հայաստանի Հանրապետության կառավարություն ներկայացնելը, ինչպես նաև դրանց կուտակման և հետագա նպատակային օգտագործման հարցերի կարգավորումը,
- ժա. համապատասխան մարմիններին ընթացիկ սեյսմիկ ռեժիմի, տեղի ունեցած սեյսմիկ իրադարձության (երկրաշարժի), ինչպես նաև սեյսմիկ իրավիճակի զարգացման մասին պարբերաբար տեղեկատվության տրամադրումը,
- ժբ. պետական պահուստից բնակչության կենսաապահովման, տնտեսության կարևորագույն ոլորտների անխափան աշխատանքներն ապահովող նյութական արժեքների ապամրագրումը և բացթողումը,
- ժգ. անհրաժեշտ տարածքներում եղանակի կանխատեսումը,
- ժդ. օդի որակի դիտակետերի շուրջօրյա աշխատանքի ապահովման կազմակերպումը,
- ժե. հակահրդեհային անվտանգության ապահովումը,
- ժզ. բնակչության պաշտպանության բնագավառում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված այլ լիազորությունների իրականացումը.
- 2) Հայաստանի Հանրապետության տարածքային կառավարման նախարարության գործառույթներն են՝
- ա. տարահանման պլանների ճշգրտումը և պլաններով նախատեսված միջոցառումների կատարումը,
- բ. իր ենթակայության կազմակերպությունների կայուն գործունեության կազմակերպումը,
- գ. իր իրավասության սահմաններում Հայաստանի Հանրապետության տարածքային պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմինների գործունեության համակարգումը,
- դ. ջրային ռեսուրսների և համակարգերի պաշտպանական միջոցառումների իրականացման ապահովումը,
- ե. պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմինների հետ համատեղ բնակչության և կազմավորումների անձնակազմի՝ ջրով ապահովումը,
- զ. բնակչության պաշտպանության բնագավառում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված այլ լիազորությունների իրականացումը.
- 3) Հայաստանի Հանրապետության աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարության գործառույթներն են՝
- ա. ուժեղ երկրաշարժի դեպքում գործողությունների պլանի ճշգրտումը և պլանով նախատեսված միջոցառումների կատարումը,
- բ. իր ենթակայության կազմակերպությունների կայուն գործունեության կազմակերպումը,
- գ. տուժած բնակչության՝ ժամանակավոր կացարաններով ապահովման կազմակերպումը,
- դ. բնակչության պաշտպանության բնագավառում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված այլ լիազորությունների իրականացումը.
- 4) Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության նախարարության գործառույթներն են՝
- ա. ուժեղ երկրաշարժի դեպքում գործողությունների պլանի ճշգրտումը և պլանով նախատեսված միջոցառումների կատարումը,
- բ. համակարգի աշխատողների պաշտպանության կազմակերպումը,
- գ. իր ենթակայության կազմակերպությունների կայուն գործունեության կազմակերպումը,
- դ. տուժած բնակչությանը և հիվանդներին ժամանակին անհրաժեշտ բժշկական օգնության ցուցաբերումը, նրանց տարահանումը բժշկական հաստատություններ և հետագա բուժման կազմակերպումը,
- ե. ընդհանուր և մասնագիտացված բժշկական հաստատությունների ցանցի պատրաստության բերումն ու համալրումն անհրաժեշտ բժշկասանիտարական գույքով և դեղորայքով,

գ. երկրաշարժից տուժած տարածքներում սանիտարահամաճարակաբանական միջոցառումների իրականացումը,
է. բնակչության զանգվածային պատվաստման համար նախապատրաստական աշխատանքների իրականացումը,
ը. հակահամաճարակային դիտարկման և լաբորատոր հսկողության կազմակերպումը ջրի նկատմամբ, ինչպես նաև աջակցությունն արտաքին միջավայրի և սննդի նկատմամբ իրականացվող դիտարկմանն ու լաբորատոր հսկողությանը,
թ. կազմավորումների և բուժփիննարկների՝ անհրաժեշտ բժշկական գույքով և դեղորայքով ապահովումը,
ժ. արտակարգ իրավիճակներում աշխատելու համար բժիշկների և միջին բուժանձնակազմի վերապատրաստումն ու արագ մասնագիտացումը,

ժա. տարահանման բժշկական ապահովումը,

ժբ. մասնակցությունը տարահանված բնակչության կենսաապահովման աշխատանքներին,

ժգ. անհրաժեշտության դեպքում սննդամթերքի, ինչպես նաև որպես մարդասիրական օգնություն ներկրվող, որակի և պիտանիության նկատմամբ հսկողությանն աջակցությունը,

ժդ. որպես մարդասիրական օգնություն ներմուծվող դեղամիջոցների որակի նկատմամբ հսկողության իրականացումը և անհրաժեշտության դեպքում դրանց պարզեցված կարգով հավաստագրումը,

ժե. բնակչության պաշտպանության բնագավառում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված այլ լիազորությունների իրականացումը,

ժզ. արտերկրներից անհրաժեշտ դեղամիջոցների պահանջարկի հայտի նախապատրաստումը և այն Հայաստանի Հանրապետության արտաքին գործերի նախարարություն ներկայացնելը,

ժէ. միջազգային բժշկական ուժերի գործողությունների համակարգումը.

5) Հայաստանի Հանրապետության արտաքին գործերի նախարարության գործառույթներն են՝

ա. ուժեղ երկրաշարժի դեպքում գործողությունների պլանի ճշգրտումը և պլանով նախատեսված միջոցառումների կատարումը,

բ. Հայաստանի Հանրապետության դիվանագիտական ներկայացուցչությունների և միջազգային կազմակերպությունների իրազեկումը, նրանց անձնակազմերի պաշտպանության կազմակերպումը,

գ. արտերկրներից ժամանող միջազգային ուժերի մուտքի արտոնագրի պարզեցված տարբերակով տրամադրման ապահովումը, հաշվառումը և ելքի կարգավորումը,

դ. արտերկրներից անհրաժեշտ մարդասիրական օգնության ստացման կազմակերպումը,

ե. բնակչության պաշտպանության բնագավառում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված այլ լիազորությունների իրականացումը,

զ. օգնության ժամանած միջազգային ուժերի ընդունման, տեղաբաշխման, գործողությունների և վերադարձի կարգավորումը,

է. օգնության ժամանած միջազգային ուժերի՝ Հայաստանի Հանրապետության մասին անհրաժեշտ տեղեկատվությամբ և թարգմանչական ծառայություններով ապահովումը,

ը. բնակչության պաշտպանության բնագավառում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված այլ լիազորությունների իրականացումը.

6) Հայաստանի Հանրապետության բնապահպանության նախարարության գործառույթներն են՝

ա. ուժեղ երկրաշարժի դեպքում գործողությունների պլանի ճշգրտումը և պլանով նախատեսված միջոցառումների կատարումը,

բ. ջրի, օդի, օդի փոշու, մթնոլորտային տեղումների, հողի, բույսերի, կենդանիների քիմիական բաղադրության, առանձին տարրերի իզոտոպային կազմի վերլուծության ապահովումը և պետական կառավարման մարմինների՝ շուրջօրյա տեղեկատվությամբ ապահովումը,

գ. բնակչության պաշտպանության բնագավառում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված այլ լիազորությունների իրականացումը.

7) Հայաստանի Հանրապետության գյուղատնտեսության նախարարության գործառույթներն են՝

ա. ուժեղ երկրաշարժի դեպքում գործողությունների պլանի ճշգրտումը և պլանով նախատեսված միջոցառումների կատարումը,

բ. իր ենթակայության կազմակերպությունների կայուն գործունեության կազմակերպումը,

գ. տուժած տարածքներից գյուղատնտեսական կենդանիների, գյուղատնտեսական արտադրանքի դուրսբերման աշխատանքների կազմակերպումը,

դ. սննդամթերքի, նաև որպես մարդասիրական օգնություն ներկրվող, որակի և պիտանիության նկատմամբ հսկողության իրականացումը,

ե. գյուղատնտեսական հումքի, սարքավորումների և պարենի, այլ նյութական միջոցների պաշարների ստեղծումն ու պահպանումը,

զ. փրկարարական շների մուտքի և ելքի հարցերի կարգավորումը,

է. բնակչության պաշտպանության բնագավառում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված այլ լիազորությունների իրականացումը.

8) Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարության գործառույթներն են՝

ա. ուժեղ երկրաշարժի դեպքում գործողությունների պլանի ճշգրտումը և պլանով նախատեսված միջոցառումների կատարումը,

բ. իր ենթակայության կազմակերպությունների կայուն գործունեության կազմակերպումը,

գ. արտակարգ իրավիճակներում հատուկ նշանակություն ունեցող, այլ ապրանքներ արտադրող և ներմուծող կազմակերպությունների ու անհատ ձեռներեցների հետ նախօրոք կնքված պայմանագրերի համաձայն անհրաժեշտ գումարների իրականացումը,

դ. պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմինների հետ՝ համատեղ տուժած բնակչության և կազմավորումների անձնակազմերի՝ սննդամթերքով, առաջին անհրաժեշտության ապրանքներով և նյութատեխնիկական միջոցներով ապահովումը,

ե. արտակարգ իրավիճակի պայմաններում տնտեսության կայուն աշխատանքի ապահովումը,

զ. չափազիտական ապահովումը,

է. բնակչության կենսաապահովումը,

ը. բնակչության պաշտպանության բնագավառում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված այլ լիազորությունների իրականացումը.

9) Հայաստանի Հանրապետության էներգետիկայի և բնական պաշարների նախարարության գործառույթներն են՝

ա. ուժեղ երկրաշարժի դեպքում գործողությունների պլանի ճշգրտումը և պլանով նախատեսված միջոցառումների կատարումը,

բ. իր ենթակայության կազմակերպությունների կայուն գործունեության կազմակերպումը,

գ. էներգահամակարգի գործունեության կայունության ապահովումը,

դ. էներգահամակարգի անհետաձգելի վթարավերականգնողական աշխատանքների իրականացման կազմակերպումը,

ե. բնական գազի, մագնիսի և այլ էներգակիրների անհրաժեշտ պաշարների ստեղծումը,

զ. տուժած տարածքների գազամատակարարման և էներգամատակարարման վերականգնումը, աշխատանքային տեղամասերում, առանձին հատվածներում դրանց դադարեցումը կամ վերաթողարկումը,

է. մասնակցությունը տարահանված բնակչության կենսաապահովման գործին,

ը. բնակչության պաշտպանության բնագավառում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված այլ լիազորությունների իրականացումը.

10) Հայաստանի Հանրապետության կրթության և գիտության նախարարության գործառույթներն են՝

ա. ուժեղ երկրաշարժի դեպքում գործողությունների պլանի ճշգրտումը և պլանով նախատեսված միջոցառումների կատարումը,

բ. իր ենթակայության կազմակերպությունների կայուն գործունեության կազմակերպումը,

գ. տուժած բնակավայրերի հանրակրթական դպրոցներից և այլ ուսումնական հաստատություններից մարդկանց տարահանումը,

դ. հանրակրթական դպրոցներում և այլ ուսումնական հաստատություններում պարբերաբար «Երկրաշարժի դեպքում գործողությունները» թեմայով ուսուցման պլանավորումը և անցկացումը,

ե. բնակչության պաշտպանության բնագավառում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված այլ լիազորությունների իրականացումը.

11) Հայաստանի Հանրապետության մշակույթի նախարարության գործառույթներն են՝
ա. ուժեղ երկրաշարժի դեպքում գործողությունների պլանի ճշգրտումը և պլանով նախատեսված միջոցառումների կատարումը,
բ. իր ենթակայության կազմակերպությունների կայուն գործունեության կազմակերպումը,
գ. մշակութային արժեքների պահպանման և տարահանման միջոցառումների կազմակերպումը,
դ. բնակչության պաշտպանության բնագավառում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված այլ լիազորությունների իրականացումը.

12) Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության նախարարության գործառույթներն են՝
ա. ուժեղ երկրաշարժի դեպքում գործողությունների և փոխգործողությունների պլանների ճշգրտումը և պլաններով նախատեսված միջոցառումների կատարումը,
բ. համակարգի ծառայողների պաշտպանության կազմակերպումը,
գ. իր ենթակայության կազմակերպությունների կայուն գործունեության կազմակերպումը,
դ. օդային հետախուզության իրականացումը,
ե. ճանապարհների վնասված և փլուզվածքներով խցանված հատվածներով ու կամուրջներով անցանելիության ապահովումը,
զ. փրկարարական աշխատանքների իրականացման համար ուժերի ու միջոցների տրամադրումը և փրկարարական աշխատանքներին մասնակցությունը,
է. բնակչության պաշտպանության բնագավառում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված այլ լիազորությունների իրականացումը.

13) Հայաստանի Հանրապետության սպորտի և երիտասարդության հարցերի նախարարության գործառույթներն են՝
ա. ուժեղ երկրաշարժի դեպքում գործողությունների պլանի ճշգրտումը և պլանով նախատեսված միջոցառումների կատարումը,
բ. իր ենթակայության կազմակերպությունների կայուն գործունեության կազմակերպումը,
գ. բնակչության պաշտպանության բնագավառում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված այլ լիազորությունների իրականացումը.

14) Հայաստանի Հանրապետության սփյուռքի նախարարության գործառույթներն են՝
ա. ուժեղ երկրաշարժի դեպքում գործողությունների պլանի ճշգրտումը և պլանով նախատեսված միջոցառումների կատարումը,
բ. Հայաստանում գտնվող սփյուռքահայ կազմակերպությունների ազդարարումը և դրանց աշխատողների պաշտպանության կազմակերպումը,
գ. անհրաժեշտ մարդասիրական օգնության հայթայթումը, տուժածների՝ արտերկրում մասնագիտացված և վերականգնողական բուժման կազմակերպումը,
դ. բնակչության պաշտպանության բնագավառում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված այլ լիազորությունների իրականացումը.

15) Հայաստանի Հանրապետության տրանսպորտի և կապի նախարարության գործառույթներն են՝
ա. ուժեղ երկրաշարժի դեպքում գործողությունների պլանի ճշգրտումը և պլանով նախատեսված միջոցառումների կատարումը,
բ. իր ենթակայության կազմակերպությունների կայուն գործունեության կազմակերպումը,
գ. բնակչության տարահանման միջոցառումների, հիվանդների ու տուժածների, փրկարարական ուժերի նյութատեխնիկական միջոցների տեղափոխման և բնակչության պաշտպանության այլ միջոցառումների տրանսպորտային ապահովումը,
դ. ազդարարման և բնակչության պաշտպանության միջոցառումների իրականացման կապի ապահովումը,
ե. բնակչության և կառավարման մարմինների ազդարարման ապահովումը,
զ. բնակչության պաշտպանության բնագավառում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված այլ լիազորությունների իրականացումը.

16) Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության նախարարության գործառույթներն են՝
ա. ուժեղ երկրաշարժի դեպքում գործողությունների պլանի ճշգրտումը և պլանով նախատեսված միջոցառումների կատարումը,
բ. իր ենթակայության կազմակերպությունների կայուն գործունեության կազմակերպումը,

գ. բնակչության պաշտպանության միջոցառումների ինժեներական ապահովման աշխատանքների կազմակերպումը և իրականացումը,

դ. վթարված ինժեներական կառույցների գնահատումը և վերականգնման կազմակերպումը,

ե. մասնակցությունը հատուկ հետախուզության իրականացմանը,

զ. ճանապարհների վնասված և փլուզվածքներով խցանված հատվածներով ու կամուրջներով անցանելիության ապահովումը,

է. բնակչության պաշտպանության բնագավառում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված այլ լիազորությունների իրականացումը.

17) Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարության գործառույթներն են՝

ա. ուժեղ երկրաշարժի դեպքում գործողությունների պլանի ճշգրտումը և պլանով նախատեսված միջոցառումների կատարումը,

բ. քրեակատարողական հիմնարկների անձնակազմերի, ձերբակալվածների և կալանավորների պաշտպանության կազմակերպումն ու ժամանակավորապես տեղափոխման կազմակերպումը,

գ. իր ենթակայության կազմակերպությունների կայուն գործունեության կազմակերպումը,

դ. մահացածների հաշվառման կարգավորումը (Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարության քաղաքացիական կացության ակտերի գրանցման գործակալության Երևանի հատուկ սպասարկման տարածքային բաժնի միջոցով),

ե. «Արտակարգ իրավիճակներում բնակչության պաշտպանության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 14-րդ հոդվածով, «Սեյսմիկ պաշտպանության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 18-րդ հոդվածով և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2002 թվականի նոյեմբերի 28-ի N 1917-Ն որոշմամբ հաստատված Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարության կանոնադրության 8-րդ կետի (պատերազմի պայմաններում տեղի ունեցած երկրաշարժի դեպքում) «իա.1» և «իբ» ենթակետերով նախատեսված լիազորությունների իրականացումը.

18) Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարարության գործառույթներն են՝

ա. ուժեղ երկրաշարժի դեպքում գործողությունների պլանի ճշգրտումը և պլանով նախատեսված միջոցառումների կատարումը,

բ. իր ենթակայության կազմակերպությունների կայուն գործունեության կազմակերպումը,

գ. բնակչության պաշտպանության միջոցառումների ֆինանսական ապահովումը,

դ. բնակչության պաշտպանության բնագավառում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված այլ լիազորությունների իրականացումը,

ե. բնակչության պաշտպանության միջոցառումների ֆինանսավորման հարցերի վերաբերյալ առաջարկությունների մշակումը.

19) Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր ազգային անվտանգության ծառայության գործառույթներն են՝

ա. ուժեղ երկրաշարժի դեպքում գործողությունների պլանի ճշգրտումը և պլանով նախատեսված միջոցառումների կատարումը,

բ. համակարգի աշխատողների պաշտպանության կազմակերպումը,

գ. իր ենթակայության կազմակերպությունների կայուն գործունեության կազմակերպումը,

դ. պահպանվող օբյեկտների պահպանումը,

ե. ժամանած միջազգային ուժերի նկատմամբ հսկողության իրականացումը,

զ. բնակչության պաշտպանության բնագավառում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված այլ իրավական ակտերով իրեն վերապահված լիազորությունների իրականացումը.

20) Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանության գործառույթներն են՝

ա. ուժեղ երկրաշարժի դեպքում գործողությունների պլանի ճշգրտումը և պլանով նախատեսված միջոցառումների կատարումը,

բ. համակարգի աշխատողների պաշտպանության կազմակերպումը,

գ. իր ենթակայության ծառայությունների, պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունների և հիմնարկների կայուն գործունեության կազմակերպումը,

դ. արտակարգ իրավիճակում համայնքներում, պաշտպանական, տնտեսության համար ռազմավարական նշանակություն ունեցող, ինչպես նաև բնակչության պաշտպանության տեսանկյունից բարձր վտանգավորություն ներկայացնող

կազմակերպություններում, պահպանվող օբյեկտներում, բնակչության տարահանման հավաքակայաններում և տեղաբաշխման վայրերում, փրկարարական ուժերի և միջոցների շարժման երթուղիներում հասարակական կարգի պահպանության կազմակերպումն ու ապահովումը,

ե. պետական սեփականության, բնակչության ունեցվածքի պահպանության կազմակերպումը և իրականացումը,

զ. մասնակցությունը բնակչության ազդարարմանը և իրազեկմանը,

է. աղետի գոտում անցագրային ռեժիմի և պարետային ծառայության կազմակերպումն ու իրականացումը,

ը. Հայաստանի Հանրապետության ռազմավարական նշանակություն ունեցող և կենսաապահովման կարևորագույն օբյեկտների պահպանության ուժեղացումը,

թ. ճանապարհային երթևեկության անվտանգության ապահովումը,

ժ. աղետի հետևանքների վերացման գործում ներգրավված ուժերի և տարահանման անխափան երթևեկության ապահովումը,

ժա. մասնակցությունը փրկարարական աշխատանքներին,

ժբ. մահացածների հաշվառմանն աջակցությունը,

ժգ. բնակչության պաշտպանության բնագավառում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված այլ լիազորությունների իրականացումը.

21) Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեի գործառույթներն են՝

ա. ուժեղ երկրաշարժի դեպքում գործողությունների պլանի ճշգրտումը և պլանով նախատեսված միջոցառումների կատարումը,

բ. իր ենթակայության կազմակերպությունների կայուն գործունեության կազմակերպումը,

գ. համապատասխան կառավարման մարմինների՝ քարտեզագրական նյութերով և անշարժ գույքի միավորի կադաստրային տվյալներով ապահովումը,

դ. վթարված ինժեներական կառույցների գնահատումը և վերականգնման կազմակերպումը,

ե. մասնակցությունը հատուկ հետախուզության իրականացմանը,

զ. ժամանած միջազգային ուժերի՝ տեղանքի քարտեզներով և պլաններով ապահովումը,

է. բնակչության պաշտպանության բնագավառում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված այլ լիազորությունների իրականացումը.

22) Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր պետական եկամուտների կոմիտեի գործառույթներն են՝

ա. ուժեղ երկրաշարժի դեպքում գործողությունների պլանի ճշգրտումը և պլանով նախատեսված միջոցառումների կատարումը,

բ. համակարգի աշխատողների պաշտպանության կազմակերպումը,

գ. իր ենթակայության կազմակերպությունների կայուն գործունեության կազմակերպումը,

դ. ներմուծվող մարդասիրական օգնության նկատմամբ հսկողության իրականացումը,

ե. ներմուծվող մարդասիրական օգնության և փրկարարական տեխնիկայի, սարքավորումների ու գույքի՝ պարզեցված կարգով ներկրման և հետագա արտահանման միջոցառումների պարզեցված կարգով իրականացումը՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության սահմանված կարգով,

զ. բնակչության պաշտպանության բնագավառում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված այլ լիազորությունների իրականացումը.

23) Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր քաղաքացիական ավիացիայի գլխավոր վարչության գործառույթներն են՝

ա. ուժեղ երկրաշարժի դեպքում գործողությունների պլանի ճշգրտումը և պլանով նախատեսված միջոցառումների կատարումը,

բ. համակարգի աշխատողների և օդանավակայաններում գտնվող ուղևորների պաշտպանության կազմակերպումը,

գ. իր ենթակայության կազմակերպությունների կայուն գործունեության կազմակերպումը,

դ. օդանավակայանների տարածքներում գտնվող շենքերի, շինությունների ու օբյեկտների պաշտպանության, փրկարարական և վթարավերականգնողական աշխատանքների կազմակերպումն ու իրականացումը,

ե. մարդասիրական օգնության ստացման, բեռնաթափման և այլ պետություններից ժամանած փրկարարական ուժերի ընդունման ապահովումը,

զ. բնակչության պաշտպանության բնագավառում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված այլ լիազորությունների իրականացումը.

24) Հայաստանի հանրային հեռուստառադիոընկերության խորհրդի գործառույթներն են՝

ա. ուժեղ երկրաշարժի դեպքում գործողությունների պլանի ճշգրտումը և պլանով նախատեսված միջոցառումների կատարումը,

բ. իր ենթակայության կազմակերպությունների կայուն գործունեության կազմակերպումը,

գ. պահուստային շարժական և շարժական արբանյակային կայանների ծավալումը և աշխատանքի կազմակերպումը,

դ. բնակչության պահելաձևի կարգի և վարքի կանոնների մասին ուսուցանումն ու իրազեկումը,

ե. բնակչության պաշտպանության բնագավառում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված այլ լիազորությունների իրականացումը,

զ. փրկարարական աշխատանքների ընթացքի և աղետի հետևանքների վերացման վերաբերյալ հաղորդումների հեռարձակումը.

25) Երևանի քաղաքապետարանին առաջարկվող գործառույթներն են՝

ա. ուժեղ երկրաշարժի դեպքում գործողությունների ու տարահանման պլանների ճշգրտումը և պլաններով նախատեսված միջոցառումների կատարումը,

բ. պետական հանրապետական պլաններով և ծրագրերով նախատեսված բնակչության պաշտպանության միջոցառումների իրականացումը,

գ. Երևան քաղաքի վարչական շրջանների, կազմակերպությունների և բնակչության ներգրավումը բնակչության պաշտպանության միջոցառումների իրականացման գործում,

դ. Երևան քաղաքի բնակչության, նյութական և մշակութային արժեքների տարահանումը,

ե. կառավարման, կապի և ազդարարման համակարգերի նախապատրաստման ու գործունեության աշխատանքների կազմակերպումը,

զ. լիազոր մարմնի և Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության նախարարության հետ համատեղ մայրուղիների և ճանապարհների օգտագործման կարգի ճշտումը,

է. տարահանման և ընդունման հանձնաժողովների գործունեության նախապատրաստումը,

ը. բնակչության պաշտպանության միջոցառումների համար նախատեսված տրանսպորտային միջոցների նախապատրաստումը,

թ. բնակչության պաշտպանության հետախուզական, ճառագայթային, քիմիական ու մանրէաբանական իրավիճակի մշտական հսկողության համակարգի կազմակերպությունների նախապատրաստումը,

ժ. բնակչության զանգվածային պատվաստման նախապատրաստումը՝ համաճարակաբանական մարմինների ցուցումներին համապատասխան,

ժա. հատուկ, կարևորագույն նշանակություն ունեցող օբյեկտների պահպանության ուժեղացման նախապատրաստումը,

ժբ. կազմակերպություններում հակահրդեհային միջոցառումների նախապատրաստումը,

ժգ. գյուղատնտեսական կենդանիների և բույսերի պահպանության միջոցառումների ժամանակացույցների ճշգրտումը,

ժդ. արտակարգ իրավիճակների պայմաններում Երևան քաղաքի բնակչության վարվելակերպի, բնակչության կողմից անհատական պաշտպանության պարզագույն միջոցների պատրաստման ուսուցման կազմակերպումը,

ժե. տուժած բնակչության ժամանակավոր կացարաններով ապահովումը,

ժզ. բնակչության պաշտպանության բնագավառում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված այլ լիազորությունների իրականացումը.

26) Հայաստանի Հանրապետության մարզապետարանների գործառույթներն են՝

ա. ուժեղ երկրաշարժի դեպքում գործողությունների ու տարահանման պլանների ճշգրտումը և պլաններով նախատեսված միջոցառումների կատարումը,

- բ. պետական հանրապետական պլաններով և ծրագրերով նախատեսված բնակչության պաշտպանության միջոցառումների իրականացումը,
  - գ. տեղական ինքնակառավարման մարմինների, կազմակերպությունների և բնակչության ներգրավումը բնակչության պաշտպանության միջոցառումների իրականացման գործում,
  - դ. մարզի բնակչության, նյութական և մշակութային արժեքների տարահանումը,
  - ե. կառավարման, կապի և ազդարարման համակարգերի նախապատրաստման ու գործունեության աշխատանքների կազմակերպումը,
  - զ. լիազոր մարմնի և Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության նախարարության հետ համատեղ մայրուղիների և ճանապարհների օգտագործման կարգի ճշտումը,
  - է. տարահանման և ընդունման հանձնաժողովների գործունեության նախապատրաստումը,
  - ը. բնակչության պաշտպանության միջոցառումների համար նախատեսված տրանսպորտային միջոցների նախապատրաստումը,
  - թ. բնակչության պաշտպանության հետախուզական, ճառագայթային, քիմիական ու մանրէաբանական իրավիճակի մշտական հսկողության համակարգի կազմակերպությունների նախապատրաստումը,
  - ժ. բնակչության զանգվածային պատվաստման նախապատրաստումը՝ համաճարակաբանական մարմինների ցուցումներին համապատասխան,
  - ժա. հատուկ, կարևորագույն նշանակություն ունեցող օբյեկտների պահպանության ուժեղացման նախապատրաստումը,
  - ժբ. կազմակերպություններում հակահրդեհային միջոցառումների նախապատրաստումը,
  - ժգ. գյուղատնտեսական կենդանիների և բույսերի պահպանության միջոցառումների ժամանակացույցների ճշգրտումը,
  - ժդ. արտակարգ իրավիճակների պայմաններում մարզի բնակչության վարվելակերպի, բնակչության կողմից անհատական պաշտպանության պարզագույն միջոցների պատրաստման ուսուցման կազմակերպումը,
  - ժե. տուժած բնակչության՝ ժամանակավոր կացարաններով ապահովումը,
  - ժզ. բնակչության պաշտպանության բնագավառում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված այլ լիազորությունների իրականացումը.
- 27) Հայաստանի Հանրապետության տեղական ինքնակառավարման մարմիններին առաջարկվող գործառույթներն են՝
- ա. ուժեղ երկրաշարժի դեպքում գործողությունների պլանների ճշգրտումը և պլաններով նախատեսված միջոցառումների կատարումը,
  - բ. միջոցառումների իրականացումը՝ համայնքային ենթակայության օբյեկտների անվտանգ աշխատանքն ապահովելու նպատակով,
  - գ. համայնքի բնակչության, գյուղատնտեսական կենդանիների, նյութական և մշակութային արժեքների, գյուղատնտեսական կենդանիների ու ապրանքների տարահանման, բնակչության՝ ժամանակավոր կացարաններով և առաջին անհրաժեշտության միջոցներով ապահովումը,
  - դ. համայնքի բնակչության ազդարարումը,
  - ե. համայնքի ուժերի փրկարարական աշխատանքներին մասնակցության ապահովումը,
  - զ. մահացածների հուղարկավորության իրականացումը,
  - է. բնակչության պաշտպանության բնագավառում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված այլ լիազորությունների իրականացումը:

II. ՈՒԺԵՂ ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԻ ԾԱԳՄԱՆ ԴԵՊՔՈՒՄ ՀՆԱՐԱՎՈՐ ԻՐԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄԸ ԵՎ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆԸ

5. Հայաստանի Հանրապետությունը գտնվում է Արևմտյան Ասիայում՝ Հարավային Կովկասում: Տարածքը՝ 29,8 հազ. քառակուսի կիլոմետր է: Հայաստանի Հանրապետության աշխարհագրական դիրքն է՝
 1) հարավից 38⁰ հյուսիսային լայնության 50⁰.

- 2) հյուսիսից 41° հյուսիսային լայնության 20'.
- 3) արևմուտքից 43° արևելյան երկայնության 30'.
- 4) արևելքից 46° արևելյան երկայնության 00'.

5) Հայաստանի Հանրապետության տարածքն աչքի է ընկնում իր բարդ լեռնային ռելիեֆով, որի բարձրությունները՝ հաշված ծովի մակերևույթից, տատանվում են 450-4096 մետրի սահմաններում: Հայաստանի տարածքի միջին բարձրությունը ծովի մակերևույթից կազմում է մոտավորապես 1830 մետր: Տարածքի 86,7 տոկոսը գտնվում է 1000-3000 մետր բարձրության վրա: Արաբական և Եվրասիական սալերի բախմամբ պայմանավորված՝ առանձնահատուկ ֆիզիկաերկրաբանական պայմանները, ինչպես նաև լեռնային ռելիեֆն ու կտրուկ մայրցամաքային կլիման նախասահմանել են Հայաստանի տարածքում բնական վտանգների տեսակները՝ ուժեղ երկրաշարժեր, սողանքներ, փլուզումներ, սելավներ, ջրհեղեղներ և այլն: Կլիման չոր, մայրցամաքային է, ամառվա միջին ջերմաստիճանը՝ +30 - +35C⁰, ձմեռվանը՝ -15 - -20C⁰: Հայաստանի Հանրապետությանն սպառնում են տարբեր բնական աղետներ՝ երկրաշարժ, սողանք, ջրհեղեղ, հեղեղում, սելավ, կարկուտ, քարաթափում և այլն: Ե՛վ ծավալով, և՛ դրսևորման հաճախականությամբ առավել ծանր տարերային աղետներից մեկն է երկրաշարժը: Հանրապետության տարածքն ամբողջությամբ սեյսմավտանգ է (գտնվում է 8-11 բալ ուժգնությամբ սեյսմիկ գոտում և պարբերաբար ենթարկվում է երկրաշարժերի ավերիչ ազդեցությանը), բնութագրվում է բնական վտանգավոր երևույթներով ու գործընթացներով (սողանքներ, փլուզումներ, սելավներ, ջրածածկումներ, ցրտահարություն, ուժեղ քամիներ և շանթահարում, երաշտ, հորդառատ անձրևներ, կարկուտներ և այլն): Երկրաշարժերի առավել հայտնի օջախներ են Հյուսիսային Հայաստանի (Անի, Սպիտակ, Նոյեմբերյան) օջախները, Արարատյան դաշտի երկրաշարժի օջախները, որոնք գտնվում են Հայաստանի կենտրոնական մասում (քաղ. Արարատ, Փարաքարի օջախ՝ Գառնիի և Դվինի օջախներ), որոնց դրսևորումները հազարամյակի ընթացքում դիտվում են Հայաստանի հարավում (Վայոց ձոր, Տաթև): Կլիման չոր, մայրցամաքային է, ամառվա միջին ջերմաստիճանը՝ +30 - +35C⁰, ձմռանը՝ -15 - -20C⁰:

6. Սեյսմատեկտոնական պայմանները բնութագրվում են ժամանակակից ակտիվ բեկվածքների և երկրաշարժերի օջախների առկայությամբ, որոնց համալիր ուսումնասիրությունները հնարավորություն են տալիս որոշելու տվյալ տարածքի պոտենցիալ սեյսմիկ վտանգի և սեյսմիկ ռիսկի մեծությունները: Տարածքը հատվում է բազմաթիվ սեյսմակտիվ բեկվածքներով, որոնց համադրվում են տարբեր ուժգնության (այդ թվում՝ ավերիչ) երկրաշարժերի օջախները: Բարձր սեյսմիկ պոտենցիալ ունեն Գառնի-Ելփինի և Երևանյան հյուսիս-արևմտյան ուղղության բեկվածքները, ինչպես նաև նրանց նկատմամբ լայնակի ուղղության Ազատ-Սևանի բեկվածքը: Առավել վտանգավոր է Գառնիի սեյսմակտիվ վրաշարժ-տեղաշարժ, հյուսիս-արևմտյան տարածման բեկվածքը, որի հատման հանգույցն Ազատ-Սևանի բեկվածքի հետ լիազոր մարմնի «Սեյսմիկ պաշտպանության ազգային ծառայություն» գործակալության կողմից որոշվել է որպես հնարավոր պայմանական երկրաշարժի էպիկենտրոն՝ 15 կմ խորությամբ և 7 մագնիտուդ ուժգնությամբ: Ինչպես Երևան քաղաքի, այնպես էլ նրան հարակից տարածքները համարվում են Հայաստանի Հանրապետության ամենաբարձր աստիճանի սեյսմիկ ռիսկի գոտի, ինչը պայմանավորված է տարածաշրջանի բարձր պոտենցիալ ունեցող սեյսմիկ վտանգով և լայնածավալ կառուցապատվածությամբ ու համապատասխանաբար խիտ բնակեցվածությամբ:

7. Հնարավոր իրադրության բնութագիրը՝

- 1) համաձայն լիազոր մարմնի տվյալների՝ Հայաստանում երկրաշարժերի առավել հավանական էպիկենտրոններ են համարվում՝ ա. Գառնի՝ $\lambda=44^{\circ} 80'$, $\varphi=40^{\circ} 10'$, $M=7.0$, $H=15$ կմ (10-11 բալ), բ. Ջանգեզուր՝ $\lambda=46^{\circ} 00'$, $\varphi=39^{\circ} 20'$, $M=6.3$, $H=22$ կմ (8-9 բալ), գ. Սպիտակ՝ $\lambda=44^{\circ} 23'$, $\varphi=40^{\circ} 92'$, $M=7.1$, $H=15$ կմ (9-10 բալ), դ. Փարաքար՝ $\lambda=44^{\circ} 43'$, $\varphi=40^{\circ} 13'$, $M=5.0$, $H=10$ կմ (7 բալ).

2) հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ հնարավոր էպիկենտրոններից առավել մեծ վնաս կհասցվի Գառնիի երկրաշարժի դեպքում (10-11 բալ), սույն պլանում հնարավոր իրադրության գնահատականը տրված է ըստ այդ տվյալների: Նշված օջախի նկատմամբ բնակավայրերի հեռավորությունից կախված՝ նրանց տարածքները կենթարկվեն տարբեր ուժգնության ցնցումների.

3) առավել ծանր իրավիճակ կստեղծվի Երևան քաղաքում, որտեղ կենտրոնացված է հանրապետության բնակչության, հրդեհապայթյունավտանգ (պայթյունավտանգ՝ 78, հրդեհավտանգ՝ 155, հրդեհավտանգ՝ 241) ու քիմիական վտանգավոր (13) օբյեկտների զգալի մասը: Հնարավոր ուժեղ երկրաշարժի հետևանքով, որպես երկրորդային խոցման օջախներ, կարող են

վթարվել Հայաստանի Հանրապետության Արարատի, Կոտայքի, Վեդարքունիքի մարզերի և Երևան քաղաքի հիդրոտեխնիկական կառույցների պատվարները, որի հետևանքով բազմաթիվ բնակավայրեր կհայտնվեն ջրածածկման գոտում, ինչպես նաև՝ քիմիական վտանգավոր օբյեկտների վթարները.

4) երկրաշարժի հետևանքով հնարավոր են բազմաթիվ երկրորդական վտանգավոր երևույթներ՝ փլուզումների, սողանքների, սելավների տեսքով, որոնք իրենց հերթին կստեղծեն լրացուցիչ բազմաթիվ խոցող գործոններ: Կավերվեն և կվնասվեն ճանապարհային շինություններն ու կառույցները, կխցանվեն ավտոմայրուղիները.

5) հատկապես բարդ իրադրություն կստեղծվի Կաքավաբերդի, Վեդարդի, Գողթի, Հատիսի, Ջովաշենի, Սարանիստի, Ջառի, Ջովքի, Կամարիսի, Կապուտանի, Կաթնաղբյուրի, Արամուսի, Կոտայքի, Նոր գյուղի, Վեդաշենի, Ձորաղբյուրի, Մայակովսկու, Ջրաբերի, Ողջաբերդի, Վեդադի, Գառնիի, Սևաբերդի, Ֆանտանի, Ակունքի գյուղական համայնքներում և Աբովյան քաղաքում, որտեղ Երկրի մակերեսին առաջացած ճեղքերի լայնությունը կհասնի մինչև մեկ մետրի: Կավերվի նույնիսկ լավ կառուցված փայտե և քարե տների մեծ մասը, կծնախախտվեն երկաթգծի ռելսերը.

6) համաձայն MSK-64 սանդղակի (M 5-7՝ ըստ Ռիխտերի սանդղակի) Գառնիի աղետալի երկրաշարժի 7-բալանոց գոտում հատուկ նախագծով կառուցված շենքերում վնասվածքները համեմատաբար քիչ կլինեն, տիպային լավ կառույցներում՝ թույլից չափավոր, վատ նախագծված կամ վատ կառուցված շինություններում՝ զգալի: Կարող են շարքից դուրս գալ որոշ շենքերի ծխնելույզները: Համաձայն MSK-64 սանդղակի (M 5-7՝ ըստ Ռիխտերի սանդղակի) Գառնիի աղետալի երկրաշարժի 8-բալանոց գոտում հատուկ նախագծով կառուցված շենքերում վնասվածքները թեթև կլինեն, տիպային կառույցներում՝ նշանակալի, վատ կառույցներում տեղի կունենան ավերածություններ: Կթեքվեն և կընկնեն վառարանային և գործարանային ծխնելույզները, սյուները և հուշարձանները: Հորատանցքերում և ջրհորներում կփոխվեն ջրի մակարդակները: Երկրի մակերեսի վրա կառաջանան ճեղքեր.

7) համաձայն MSK-64 սանդղակի (M 5-7՝ ըստ Ռիխտերի սանդղակի) Գառնիի աղետալի երկրաշարժի 9-բալանոց գոտում հատուկ նախագծով կառուցված շենքերում կլինեն լուրջ վնասվածքներ, մյուսներում կնկատվեն զանգվածային փլուզումներ: Երկրի մակերեսին կառաջանան բազմաթիվ ճեղքեր.

8) հնարավոր իրադրության գնահատումը 8-բալանոց գոտում. այս գոտում կհայտնվի Հայաստանի Հանրապետության տարածքի 306 բնակավայր Հայաստանի Հանրապետության Արագածոտնի, Արարատի, Արմավիրի, Վեդարքունիքի, Լոռու, Տավուշի, Վայոց ձորի, Կոտայքի մարզերում, և Երևան քաղաքը: Երկրաշարժի առավել վնասված գոտում (8-10 բալ) կհայտնվեն Հայաստանի Հանրապետության Կոտայքի մարզի 65 բնակավայր, Հայաստանի Հանրապետության Արարատի մարզի 26 բնակավայր, Հայաստանի Հանրապետության Արագածոտնի մարզի մեկ բնակավայր և Երևան քաղաքը.

9) հնարավոր իրադրության գնահատումը 7-բալանոց գոտում. այս գոտում կհայտնվեն Հայաստանի Հանրապետության Կոտայքի մարզի 8 բնակավայր, Հայաստանի Հանրապետության Արարատի մարզի 70 բնակավայր, Հայաստանի Հանրապետության Արագածոտնի մարզի 14 բնակավայր, Հայաստանի Հանրապետության Արմավիրի մարզի 42 բնակավայր, Հայաստանի Հանրապետության Վեդարքունիքի մարզի 40 բնակավայր, Հայաստանի Հանրապետության Լոռու մարզի 25 բնակավայր, Հայաստանի Հանրապետության Վայոց ձորի մարզի 12 բնակավայր, Հայաստանի Հանրապետության Տավուշի մարզի 5 բնակավայր.

10) ավերիչ երկրաշարժի ազդեցության գոտում կհայտնվեն 190084 շենքեր և շինություններ (քաղ. Երևանում՝ 34845), որոնցում բնակվում է 1905468 մարդ (քաղ. Երևանում՝ 1107800): Բնակչության շրջանում ընդհանուր կորուստները կկազմեն 363707 մարդ (քաղ. Երևանում՝ 282455), որոնցից անվերադարձ՝ 208914 մարդ (քաղ. Երևանում՝ 162243), սանիտարական՝ 154793 մարդ (քաղ. Երևանում՝ 120212), այդ թվում՝ ծանր վիրավորներ՝ 77983 մարդ (քաղ. Երևանում՝ 60562), միջին ծանրության վիրավորներ՝ 41834 մարդ (քաղ. Երևանում՝ 32488) և թեթև վիրավորներ՝ 34976 մարդ (քաղ. Երևանում՝ 27162).

11) երկրաշարժի հետևանքով կստեղծվի հետևյալ ինժեներական իրավիճակը՝ վնասված շենքեր՝ 157770 հատ (քաղ. Երևանում՝ 29208), որոնցից 1-ին կարգ՝ թեթև վնասվածք կստանա 1421 շինություն (քաղ. Երևանում՝ 263), 2-րդ կարգ՝ միջին վնասվածք կստանա 12850 շինություն (քաղ. Երևանում՝ 2379), 3-րդ կարգ՝ ծանր վնասվածք կստանա 13131 շինություն (քաղ. Երևանում՝ 2431), 4-րդ կարգ՝ մասամբ կքանդվի 47745 շինություն (քաղ. Երևանում՝ 8839), 5-րդ կարգ՝ լրիվ կփլվի 82623 շինություն (քաղ. Երևանում՝ 15296). խոշոր հրդեհներ՝ 151 հատ (քաղ. Երևանում՝ 28). խոշոր վթարներ կոմունալ - էներգետիկ ցանցում՝ 605 հատ (քաղ.

Երևանում՝ 112). փլվածքներով փակված փողոցներ՝ 1124 կմ (քաղ. Երևանում՝ 208), փլատակների մակերեսը կկազմի 2307437 քառ. մ (քաղ. Երևանում՝ 347937), իսկ ծավալը՝ 204804629 խոր. մ (քաղ. Երևանում՝ 37915600).

12) փրկարարական և այլ անհետաձգելի վթարավերականգնողական աշխատանքների իրականացման համար կպահանջվեն 36371 ձեռքով աշխատող փրկարարական խմբեր՝ 254597 մարդուց բաղկացած անձնակազմով (քաղ. Երևանում՝ 28246 կազմավորում՝ 197722 մարդուց բաղկացած անձնակազմով), 2182 մեխանիզացված փրկարարական խմբեր՝ 50186 մարդուց բաղկացած անձնակազմով (քաղ. Երևանում՝ 1695 կազմավորում՝ 38985 մարդուց բաղկացած անձնակազմով), 774 սանիտարական խմբեր՝ 4644 մարդուց բաղկացած անձնակազմով (քաղ. Երևանում՝ 601 կազմավորում՝ 3606 մարդուց բաղկացած անձնակազմով), 97 հրդեհաշիջման մարտական հաշվարկներ (քաղ. Երևանում՝ 56), 1455 վթարավերականգնողական խմբեր (քաղ. Երևանում՝ 1130), 2910 հասարակական կարգի պահպանման ջոկեր (քաղ. Երևանում՝ 2260): Անհրաժեշտություն կլինի ընդհանուր թվով 7274 միավոր (մղան, էքսկավատոր, ավտոկռունկ) ինժեներական տեխնիկայի (քաղ. Երևանում՝ 5649 միավոր), 4728 միավոր ինքնաթափերի (քաղ. Երևանում՝ 3672 միավոր), 2182 միավոր կոմպրեսորային կայանների (քաղ. Երևանում՝ 1695 միավոր), 2546 միավոր էլեկտրակայանների (քաղ. Երևանում՝ 1977 միավոր): Փրկարարական և այլ անհետաձգելի վթարավերականգնողական աշխատանքների իրականացման համար անհրաժեշտ կլինի 43789 կազմավորում՝ 342019 մարդուց բաղկացած անձնակազմով, 16730 ինժեներական և հատուկ տեխնիկա, այդ թվում՝ Երևան քաղաքում՝ 33988 կազմավորում՝ 265509 մարդուց բաղկացած անձնակազմով, 12993 միավոր ինժեներական և հատուկ տեխնիկա:

III. ՈՒԺԵՂ ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԻ ԾԱԳՄԱՆ ԴԵՊՔՈՒՄ ԲՆԱԿՉՈՒԹՅԱՆ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄԸ

8. Կառավարման կազմակերպումը՝

1) ուժեղ երկրաշարժի դեպքում բնակչության պաշտպանության միջոցառումները նախապես՝ մինչև Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների հանրապետական հանձնաժողովի նիստի գումարումը, կազմակերպում է լիազոր մարմինը՝ իր ստորաբաժանումների ուժերով, ընդգրկելով Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության նախարարության, Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության նախարարության, Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանության, Հայաստանի Հանրապետության մարզերի ուժերը և միջոցները.

2) լիազոր մարմնի ղեկավարը, ստանալով ուժեղ երկրաշարժի մասին հաղորդագրությունը, աղետի գոտում ծավալում է իր և աղետի հետևանքների վերացման կառավարման կենտրոնները, փրկարարական աշխատանքների տեղամասերի ղեկավարների կառավարման կետերը, կապ է հաստատում նրանց ճգնաժամային կառավարման կենտրոնի (այսուհետ՝ ՃԿԿ) հերթապահ ուժերի ղեկավարի, Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության նախարարության և Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանության օպերատիվ հերթապահների միջև: Նշված կառավարման կետերից իրականացվում է փրկարարական աշխատանքների անմիջական կառավարումը.

3) փրկարարական աշխատանքների տեղամասերի ղեկավարները նշանակվում են լիազոր մարմնի անձնակազմից, ովքեր ենթարկվում են Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների նախարարին, իսկ Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների հանրապետական հանձնաժողովի աշխատանքներն սկսվելու պահից՝ հանձնաժողովին.

4) ՃԿԿ-ի հերթապահ ուժերի ղեկավարից ուժեղ երկրաշարժի մասին ազդարարվելուց հետո պետական կառավարման մարմինների ղեկավարների տեղակալները ժամանում են լիազոր մարմնի կողմից ծավալված աղետի հետևանքների վերացման կառավարման կենտրոն և սկսում են աշխատանքը: Գործում է Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների հանրապետական հանձնաժողով, որի նախագահն է Հայաստանի Հանրապետության վարչապետը, տեղակալը՝ Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների նախարարը, անդամները՝ պլանում ներգրավված պետական կառավարման մարմինների ղեկավարների տեղակալները.

5) Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների հանրապետական հանձնաժողովը ղեկավարում է բնակչության պաշտպանության միջոցառումների իրականացման ամբողջ գործընթացը.

6) օպերատիվ կառավարման նպատակով մինչև հանձնաժողովի գործունեության ծավալումը Հայաստանի Հանրապետության նախարարությունների, Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր մարմինների օպերատիվ խմբերի կազմից մեկական լիազորված անձ գործուղվում է ՃԿԿ:

7) գործում է հանրապետական տարահանման հանձնաժողովը, որի նախագահն է Հայաստանի Հանրապետության փոխվարչապետը: Հանրապետական տարահանման հանձնաժողովը ղեկավարում է Հայաստանի Հանրապետության տարածքում ուժեղ երկրաշարժի դեպքում բոլոր տարահանման միջոցառումները:

8) Հայաստանի Հանրապետության մարզերում մարզպետների որոշումներով ստեղծվում են տարահանման ընդունող հանձնաժողովներ, որոնց նախագահներն են փոխմարզպետները:

9) լիազոր մարմնի Հայաստանի փրկարար ծառայության (այսուհետ՝ ՀՓԾ) Շիրակի մարզային փրկարարական վարչության պետը, ստանալով Երևան քաղաքում ուժեղ երկրաշարժի մասին հաղորդագրությունը, Շիրակի մարզային փրկարարական վարչության օպերատիվ հերթապահի միջոցով կազմակերպում է Հայաստանի Հանրապետության Շիրակի մարզի ղեկավար կազմի ազդարարումը և կապ է հաստատում Երևան քաղաքի հետ: Ճշտում է ստեղծված իրավիճակը և պետական կառավարման մարմինների հնարավորությունները՝ ծավալելու Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների հանրապետական հանձնաժողով և կառավարելու աղետի հետևանքների վերացման գործընթացը: Եթե կառավարումը հնարավոր չէ իրականացնել, Հայաստանի Հանրապետության Շիրակի մարզպետարանը ժամանակավորապես ստանձնում է երկրաշարժի հետևանքների վերացման աշխատանքների կառավարումը, իսկ լիազոր մարմնի պարտականությունները՝ Շիրակի մարզային փրկարարական վարչության պետը: Գործում է Հայաստանի Հանրապետության Շիրակի մարզի արտակարգ իրավիճակների հետևանքների վերացման հանձնաժողովը, որի նախագահն է Հայաստանի Հանրապետության Շիրակի մարզպետը: Հայաստանի Հանրապետության Շիրակի մարզի արտակարգ իրավիճակների հետևանքների վերացման հանձնաժողովն սկսում է աղետի հետևանքների վերացման գործընթացը՝ մինչև Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների հանրապետական հանձնաժողովի վերականգնումը:

10) հանձնաժողովները կառավարումն իրականացնում են ստեղծված կառավարման կենտրոններից (կետերից), իսկ անհրաժեշտության դեպքում՝ պահեստային կամ շարժական կենտրոններից (կետերից):

11) Հայաստանի Հանրապետության պետական կառավարման հանրապետական և տարածքային մարմինների ղեկավարները մշտական աշխատավայրը կարող են փոխել միայն Հայաստանի Հանրապետության վարչապետի հետ համաձայնեցնելուց հետո:

12) «Աղետի գոտի հայտարարելու, աղետի գոտու տարածքը սահմանելու և արտակարգ իրավիճակի հետևանքների նվազեցման ու վերացման միջոցառումների մասին» Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշման նախագիծը նախապատրաստում և հաստատում է ներկայացնում Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների նախարարը:

13) Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների հանրապետական հանձնաժողովին կից ստեղծվում են՝

ա. նյութատեխնիկական միջոցներով և սննդամթերքով ապահովող խմբեր,

բ. միջազգային մարդասիրական օգնությունն ընդունող-բաշխող խմբեր,

գ. վրանային ավանների ծավալման երկու խումբ (մեկական խումբ՝ Հայաստանի Հանրապետության Վայոց ձորի և Գեղարքունիքի մարզերից):

9. Ազդարարման կազմակերպումը՝

1) Հայաստանի Հանրապետության տարածքում տեղի ունեցած ուժեղ երկրաշարժի մասին հաղորդագրությունը լիազոր մարմնի «Սեյսմիկ պաշտպանության ազգային ծառայություն» գործակալության և (կամ) ՀՓԾ-ի համապատասխան մարզային կամ Երևան քաղաքի փրկարարական վարչության դիսպետչերի կողմից փոխանցվում է ՃԿԿ-ին:

2) տեղեկատվության իսկությունը ճշտելու նպատակով ՃԿԿ-ի հերթապահ ուժերի ղեկավարը կապ է հաստատում լիազոր մարմնի ՀՓԾ-ի համապատասխան մարզային, Երևան քաղաքի փրկարարական վարչության և «Սեյսմիկ պաշտպանության ազգային ծառայություն» գործակալության հետ:

3) Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների նախարարն ուժեղ երկրաշարժի մասին ազդարարում է Հայաստանի Հանրապետության վարչապետին:

4) ՃԿԿ-ից ազդանշանը փոխանցվում է սույն պլանի 3-րդ կետում նշված պետական կառավարման մարմինների ղեկավարներին կամ նրանց փոխարինող անձանց, Երևան քաղաքի և մարզային արտակարգ իրավիճակների հանձնաժողովների ղեկավարներին, լիազոր մարմնի ՀՓԾ-ի մարզային և Երևան քաղաքի փրկարարական վարչություններին, Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության նախարարության, Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր ազգային անվտանգության ծառայության և Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանության օպերատիվ հերթապահներին:

5) պետական կառավարման մարմինների ղեկավարներն իրենց հերթին կազմակերպում են ենթակա անձնակազմի ազդարարումը և հավաք, ստեղծում օպերատիվ խմբեր և կազմակերպում դրանց աշխատանքը:

6) զուգահեռ՝ մարզային և Երևան քաղաքի փրկարարական վարչության կողմից կազմակերպվում է մարզի և Երևան քաղաքի ղեկավար կազմի, արտակարգ իրավիճակների հանձնաժողովի, համայնքների ղեկավարների և տարահանման հանձնաժողովի անդամների ազդարարումը: Ազդարարման համակարգի խափանման դեպքում մարզի ղեկավար կազմի ազդարարումն իրականացվում է սուրհանդակների, իսկ տուժած բնակչության իրազեկումը և վարվելակերպի մասին կանոնները՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանության շարժական ուժերով ու միջոցներով:

7) պլանում ներգրավված մարմինների անձնակազմերից յուրաքանչյուրը, զգալով երկրաշարժին բնորոշ ցնցումներ կամ տեսնելով փլուզումներ, հնարավորության դեպքում ներկայանում է իր աշխատավայր՝ առանց ազդարարվելու:

8) Հայաստանի Հանրապետությունում գտնվող միջազգային կազմակերպությունների և օտարերկրյա պետությունների դիվանագիտական ներկայացուցչությունների ազդարարումն իրականացվում է Հայաստանի Հանրապետության արտաքին գործերի նախարարության միջոցով:

10. Կապի կազմակերպումը՝

1) Հայաստանի Հանրապետության վարչապետի և Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների հանրապետական հանձնաժողովի կառավարման կետերի միջև կապը կազմակերպվում է ներքին ավտոմատ հեռախոսակայանի միջոցով: Հայաստանի Հանրապետության վարչապետի և Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների հանրապետական հանձնաժողովի կառավարման կենտրոնից քաղաքային ու միջքաղաքային հեռախոսակապի միջոցով կապ է կազմակերպվում Հայաստանի Հանրապետության մարզպետների, Երևանի քաղաքապետի, լիազոր մարմնի, Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների հանրապետական հանձնաժողովի ղեկավարի պահեստային, Հայաստանի Հանրապետության կառավարման հանրապետական մարմինների, Երևան քաղաքի արտակարգ իրավիճակների հանձնաժողովների և տարահանման հանրապետական հանձնաժողովի կառավարման կետերի հետ: Կարձալիք N 1 ռադիոցանցի միջոցով կապ է կազմակերպվում Հայաստանի Հանրապետության վարչապետի կառավարման կետի և Հայաստանի Հանրապետության մարզպետների, Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների նախարարի շարժական կառավարման կետերի հետ: Նույն ռադիոցանցում լիազոր մարմնի կառավարման կետը կապ է կազմակերպում Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների նախարարի և լիազոր մարմնի ՀՓԾ-ի տնօրենի շարժական կառավարման կետերի հետ:

2) Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների հանրապետական հանձնաժողովի, լիազոր մարմնի, Երևանի քաղաքապետի, պետական կառավարման հանրապետական գործադիր մարմինների, ՃԿԿ-ի կառավարման կետերի միջև կապը կազմակերպվում է գերկարձալիք N 1 ռադիոցանցով:

3) գերկարձալիք N 7 ռադիոցանցով կապը կազմակերպվում է Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների հանրապետական հանձնաժողովի, Հայաստանի Հանրապետության պետական կառավարման հանրապետական մարմինների և միջազգային փրկարարական ուժերի կառավարման կետերի միջև:

4) գերկարձալիք N 2 ռադիոցանցով կապը կազմակերպվում է լիազոր մարմնի ՀՓԾ-ի, ՃԿԿ-ի և Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների նախարարի ու լիազոր մարմնի ՀՓԾ-ի տնօրենի շարժական կառավարման կետերի միջև:

5) ՃԿԿ-ի և լիազոր մարմնի ՀՓԾ-ի մարզային փրկարարական վարչությունների միջև կապը կազմակերպվում է կարձալիք N 2 ռադիոցանցով: Քաղաքային, միջքաղաքային, կապուղիների և ուղիղ հեռախոսակապով կապը կազմակերպվում է ՃԿԿ-ի, լիազոր

մարմնի ՀՓԾ-ի մարզային փրկարարական վարչությունների, լիազոր մարմնի «Սեյսմիկ պաշտպանության ազգային ծառայություն» գործակալության հերթապահ մասի, Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության նախարարության գլխավոր շտաբի կապի հանգույցի, Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության նախարարության հակաօդային պաշտպանության և ավիացիայի միացյալ հրամանատարական կետի, Հայկական ատոմային էլեկտրակայանի դիսպետչերական կետի միջև: Գերկարձալիք N 8 ռադիոցանցով կապը կազմակերպվում է ՃԿԿ-ի, Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության նախարարության գլխավոր շտաբի կապի հանգույցի, Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության նախարարության հակաօդային պաշտպանության և ավիացիայի միացյալ հրամանատարական կետի ու լիազոր մարմնի «Սեյսմիկ պաշտպանության ազգային ծառայություն» գործակալության հերթապահ մասի միջև, իսկ լիազոր մարմնի ՀՓԾ ՃԿԿ-ի և Հայկական ատոմային էլեկտրակայանի դիսպետչերական կետի միջև՝ գերկարձալիք N 9 ռադիոցանցով:

6) Երևանի արտակարգ իրավիճակների հանձնաժողովի, Երևանի համայնքային արտակարգ իրավիճակների հանձնաժողովի, Երևանի կազմակերպությունների արտակարգ իրավիճակների հանձնաժողովի, Երևանի տարահանման հանձնաժողովի կառավարման կետերի կապը կազմակերպվում է գերկարձալիք N 5 ռադիոցանցով, իսկ Երևանի քաղաքապետի, փրկարարական աշխատանքների տեղամասերի ղեկավարների ու հասարակական փրկարարական ուժերի միջև՝ գերկարձալիք N 6 ռադիոցանցով, ինչպես նաև քաղաքային հեռախոսակապով:

7) կարձալիք N 3 և գերկարձալիք N 3 ռադիոցանցերով Հայաստանի Հանրապետության մարզերի մշտական գործող հանձնաժողովների, լիազոր մարմնի ՀՓԾ-ի մարզային փրկարարական վարչությունների, Հայաստանի Հանրապետության մարզերի փրկարարական աշխատանքների տեղամասերի ղեկավարների և հասարակական փրկարարական ուժերի միջև կապ է կազմակերպում: Գերկարձալիք N 4 ռադիոցանցերով կապը կազմակերպվում է Հայաստանի Հանրապետության մարզերի մշտական գործող հանձնաժողովների, Հայաստանի Հանրապետության մարզերի տարահանման հանձնաժողովների, Հայաստանի Հանրապետության մարզերի կազմակերպությունների արտակարգ իրավիճակների հանձնաժողովների և Հայաստանի Հանրապետության մարզերի համայնքային արտակարգ իրավիճակների հանձնաժողովների միջև: Մարզային կառավարման կետերի միջև կապը կազմակերպվում է նաև քաղաքային և միջքաղաքային հեռախոսակապի միջոցով:

8) Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների հանրապետական հանձնաժողովի ղեկավարի պահեստային և ՃԿԿ-ի, Երևանի քաղաքապետի և Երևան քաղաքի մշտական գործող հանձնաժողովի, Հայաստանի Հանրապետության մարզապետի և Հայաստանի Հանրապետության մարզի մշտական գործող հանձնաժողովի միջև կապը կազմակերպվում է ներքին ավտոմատ հեռախոսակայանի միջոցով:

11. Երկրաշարժի գոտում հետախուզության կազմակերպումը`

1) հետախուզության կազմակերպումը Հայաստանի Հանրապետության բնակչության պաշտպանության համակարգում ընդգրկված մարմինների ղեկավարների կարևորագույն պարտականությունն է:

2) հետախուզության անմիջական կազմակերպիչներ են լիազոր մարմինը և Հայաստանի Հանրապետության պետական կառավարման ու Հայաստանի Հանրապետության պետական կառավարման տարածքային մարմինների ղեկավարները:

3) Հայաստանի Հանրապետության պետական կառավարման և Հայաստանի Հանրապետության պետական կառավարման տարածքային մարմինների ղեկավարները կազմակերպում են հատուկ հետախուզություն` ելնելով բնակչության պաշտպանության համակարգի ընդհանուր խնդիրներից, ինչպես նաև իրենց շահերից:

4) հետախուզության նպատակը, հիմնական ուղղությունները, ներգրավվող ուժերն ու միջոցները որոշում է լիազոր մարմինը:

5) հետախուզությունը ղեկավարում է, Հայաստանի Հանրապետության ամբողջ տարածքում հետախուզության ընդհանուր համակարգում իրականացնում է լիազոր մարմինը, օդային հետախուզությունը ղեկավարվում է Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության նախարարության ներկայացուցչի միջոցով:

6) հատուկ հետախուզության անմիջական ղեկավարումն իրականացնում են պետական կառավարման տարածքային մարմինների ղեկավարները:

7) Ճառագայթային, քիմիական ու մանրէաբանական իրավիճակի մշտական հսկողության համակարգի հիմնարկների ընդհանուր ղեկավարումն իրականացնում է լիազոր մարմինը: Համակարգի անմիջական ղեկավարումը, ըստ գործառնությունների, իրականացնում են համապատասխան նախարարությունների և գերատեսչությունների տարածքային ստորաբաժանումների պետերը:

8) Հայաստանի Հանրապետության տարածքում հետախուզությունը ղեկավարվում է ՃԿԿ-ից:

9) հետախուզություն իրականացնող բոլոր ուժերի փոխգործողությունները կազմակերպվում են՝ ըստ խնդիրների, ուղղությունների, օբյեկտների, ժամանակի և գործողությունների տեսակների: Հետախուզական ուժերի համագործակցությունը իրականացվում է՝ համաձայն նախապես մշակված փոխգործողությունների պլանի:

10) իրադրության վերաբերյալ ձեռք բերված տվյալները վերլուծվում և գեկուցվում են համապատասխան ղեկավարներին՝ համաձայն կառավարման սխեմայի:

11) հետախուզական տվյալները գեկուցում են կապի միջոցներով, ինչպես նաև նախապես մշակված գեկույցների հաշվետախտակի համաձայն:

12) հետախուզության այն տվյալները, որոնք պահանջում են շտապ որոշման ընդունում, գեկուցվում են անմիջապես:

13) հետախուզական ուժերը պատրաստականության են բերվում Ժ +1.30:

14) հետախուզական ուժերի կազմի մեջ մտնում են՝

ա. լիազոր մարմնի ՀՓԾ-ի մոնիթորինգի կենտրոնի ճառագայթային, քիմիական, կենսաբանական իրավիճակների մոնիթորինգի բաժինը,

բ. լիազոր մարմնի ՀՓԾ-ի հրշեջ փրկարարական ջոկատների հետախուզական խմբերը,

գ. Հայաստանի Հանրապետության պետական կառավարման և Հայաստանի Հանրապետության պետական կառավարման տարածքային մարմինների հատուկ հետախուզական ուժերը,

դ. պետական կառավարման տարածքային մարմինների և կազմակերպությունների ընդհանուր և հատուկ հետախուզության ուժերը,

ե. Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության նախարարության օդային, քիմիական և ճառագայթային ուժերը,

զ. ճառագայթային, քիմիական ու մանրէաբանական իրավիճակի մշտական հսկողության համակարգի հիմնարկները, որոնք ներառում են մարզային և համայնքային մակարդակները:

15) մարզային մակարդակում ներգրավվում են՝

ա. պետական հիգիենիկ և հակահամաճարակային տեսչության փորձագիտական կենտրոնների լաբորատորիաները,

բ. անասնաբուժական սպասարկման մարզային համապատասխան ստորաբաժանումները,

գ. մարզային հիդրոօդերևութաբանական ծառայությունը,

դ. հայէկոմոնիթորինգի լաբորատորիաները,

ե. բույսերի կարանտինի և պաշտպանության մարզային համապատասխան ստորաբաժանումները:

16) համայնքային մակարդակում ներգրավվում են՝

ա. պետական հիգիենիկ և հակահամաճարակային տեսչության փորձագիտական կենտրոնների լաբորատորիաները,

բ. «Հանրապետական հակահամաճարակային և ախտորոշիչ կենտրոն» պետական ոչ առևտրային կազմակերպության տարածաշրջանային ստորաբաժանումները,

գ. հիդրոօդերևութաբանական կայաններ:

12. Բնակչության՝ կացարաններով ապահովումը և տարահանման կազմակերպումը՝

1) ուժեղ երկրաշարժի դեպքում, ելնելով երկրաշարժի ուժգնությունից և հիմք ընդունելով ավերածությունների և մարդկային կորուստների հաշվարկները, Երևան քաղաքի 1107800 բնակչությունից հնարավոր է անվերադարձ կորուստներ՝ 162242 մարդ, և սանիտարական կորուստներ՝ 120212 մարդ:

2) նկատի ունենալով այն հանգամանքը, որ հնարավոր է բնակելի շենքերի, առանձնատների, կառույցների ու շինությունների հիմնական մասի լրիվ կամ մասնակի ավերում, Երևան քաղաքում 825346 մարդ կմնա անօթևան: Անօթևան մնացած բնակչությունը կացարաններով ապահովվում է հետևյալ ձևերով՝

- ա. ապակենտրոնացված տեղաբաշխում,
- բ. տեղավորում ճամբարներում,
- գ. կոլեկտիվ տեղավորում.

3) ապակենտրոնացված տեղաբաշխման դեպքում անօթևան բնակչությանը տեղավորում են բնակվելու համար պիտանի տներում՝ իրենց սեփական տներում, համատեղ կամ առանձին.

4) ճամբարներում տեղավորման դեպքում անօթևան բնակչությանը տեղավորում են վրաններում՝ հիմնելով վրանային ճամբարներ.

5) կոլեկտիվ տեղավորումը իրականացվում է անօթևան բնակչությանն ավերածությունների գոտուց դուրս գտնվող հասարակական շենքերում տեղավորման միջոցով, որի համար նախատեսվում է ավերված գոտիներից բնակչության տարահանում անվտանգ տարածքներ.

6) Երևան քաղաքի անօթևան բնակչության՝ կացարաններով ապահովումը և տարահանումը կազմակերպվում են ըստ վարչական տարածքների: Յուրաքանչյուր վարչական տարածքում բնակչության պաշտպանության համակարգման կենտրոններին կից ստեղծվում են բնակչության տարահանման միջանկյալ հավաքակայաններ, որտեղից բնակչությունը տեղափոխվում է ընդունող բնակավայր:

IV. ՓՐԿԱՐԱՐԱԿԱՆ ԵՎ ԱՅԼ ԱՆՀԵՏԱԾԳԵԼԻ ՎՅԱՐԱՎԵՐԱԿԱՆԳՆՈՂԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄԸ ԵՎ ԻՐԱԿԱՆԱՑՈՒՄԸ

13. Փրկարարական և այլ անհետաձգելի վթարավերականգնողական աշխատանքների անցկացման վերաբերյալ որոշման ընդունման, ուժերի նախապատրաստման և կիրառման կարգը հետևյալն է՝

1) երկրաշարժի գոտու հետախուզական տվյալները հավաքվում և վերլուծվում են լիազոր մարմնի աշխատանքային խմբում՝ Հայաստանի Հանրապետության նախարարությունների և գերատեսչությունների ներկայացուցիչների մասնակցությամբ.

2) վերլուծության արդյունքում որոշվում են՝

ա. երկրաշարժի հետևանքների ծավալները,

բ. փրկարարական աշխատանքների բնույթը, ծավալը և անցկացման հաջորդականությունը,

գ. ուժեղ ներգործող թունավոր նյութեր օգտագործող կազմակերպությունների (օբյեկտների) վթարի բնույթը, ծավալները, ինչպես նաև թունավոր նյութերի հնարավոր ազդեցությունը փրկարարական ուժերի գործողությունների վրա,

դ. Հայաստանի Հանրապետության մարզերի, Երևան քաղաքի փրկարարական ուժերի կազմը, վիճակն ու փրկարարական աշխատանքների կատարման հնարավորությունը և այդ նպատակով մարզերի վթարավերականգնողական ուժերի ու բնակչության ներգրավման անհրաժեշտությունը,

ե. միջազգային օգնության կարգով հատկացվող ուժերի ու միջոցների օգտագործման անհրաժեշտությունը, քանակը և ներգրավման վայրը,

զ. տեղանքի բնույթը, ճանապարհների վիճակը, տարվա օրվա ժամանակն ու եղանակը և այդ գործոնների ազդեցությունն ուժերի գործողությունների վրա,

է. աղետի գոտի ուժերի մուտքի առավել նպատակահարմար ուղղությունները,

ը. աշխատանքների կատարման եղանակները և անվտանգությունն ապահովող միջոցները.

3) Ելնելով իրադրության գնահատման եզրակացություններից՝ երկրաշարժի հետևանքների վերացման հանրապետական հանձնաժողովի նախագահն ընդունում է որոշում աղետի գոտում որոնողափրկարարական և այլ անհետաձգելի աշխատանքների իրականացման վերաբերյալ, ըստ որի աղետի գոտու համար նշվում են՝

ա. երկրաշարժի տարածքը և հետևանքները,

բ. փրկարարական աշխատանքների իրականացման համար ներգրավվող ուժերն ու միջոցները և նրանց խնդիրները,

գ. աշխատանքների կատարման անվտանգության միջոցառումները,

- դ. աղետի գոտու տուժածների և բնակչության տարահանման երթուղիները,
- ե. ներգրավված ուժերի համագործակցության կարգը և գործողություններն ապահովող միջոցառումները,
- զ. պահեստային ուժերի և միջոցների կազմն ու տեղաբաշխումը,
- է. փրկարարական աշխատանքների համակողմանի ապահովման կարգը,
- ը. կառավարման կազմակերպման կարգը.

4) երկրաշարժի հետևանքների վերացման հանրապետական հանձնաժողովի նախագահը փրկարարական և այլ անհետաձգելի աշխատանքների իրականացման նպատակով կառավարման մարմինների և փրկարարական ուժերի ղեկավարներին տալիս է առաջադրանքներ՝ անձամբ կամ Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների նախարարության միջոցով, բոլոր դեպքերում լիազոր մարմնի այդ առաջադրանքները ձևակերպում է որպես հրաման կամ կարգադրություն: Փրկարարական ուժերի համար (նաև՝ միջազգային) երկրաշարժի գոտուց դուրս նշանակվում են հավաքման վայրեր, և ապահովվում են արագ ու հարմար ելքեր դեպի աշխատանքային տեղամասեր: Հավաքման վայրերի կոնկրետ տեղերը որոշվում են հետախուզության տվյալների հիման վրա:

V. ՓՐԿԱՐԱՐԱԿԱՆ ԵՎ ԱՅԼ ԱՆՀԵՏԱԶԳԵԼԻ ԿԹԱՐԱՎԵՐԱԿԱՆԳՆՈՂԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ԿԱՏԱՐՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

14. Հանրապետության փրկարարական, վթարավերականգնողական, հասարակական փրկարարական խմբերի և բնակչության բազայի հիման վրա կազմվում է ուժերի խմբավորում, որը նախատեսված է փրկարարական և այլ անհետաձգելի աշխատանքներ իրականացնելու համար: Աղետի գոտում փրկարարական աշխատանքներ իրականացնող ուժերն ու միջոցները կազմված են՝

1) առաջին էշելոնից, որը նախատեսված է իրավիճակը բացահայտելու, գնահատելու, փրկարարական աշխատանքներ սկսելու և հետագայում ժամանող ուժերի ներգրավումն ապահովելու համար: Ընդգրկում են՝

ա. լիազոր մարմնի ստորաբաժանումների 2/3-ը (մնացած ուժերը մնում են հիմնական տեղակայման վայրերում՝ ամենօրյա խնդիրների լուծման համար),

բ. Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության նախարարության և Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանության ու Հայաստանի Հանրապետության մարզերի ուժերը.

2) երկրորդ էշելոնից, որը նախատեսված է փրկարարական աշխատանքների ծավալը կտրուկ ընդլայնելու համար: Ընդգրկում է Հայաստանի Հանրապետության մարզերի մշտական պատրաստականության ուժերը՝ յուրաքանչյուր մարզի փրկարարական համալիր ջոկատը և վթարավերականգնողական խմբերը.

3) երրորդ էշելոնից կամ պահուստից, որը նախատեսված է անսպասելի ծագող խնդիրների լուծման համար: Ընդգրկում է երկրորդ էշելոնում չընդգրկված մարզային և համայնքային ուժերը, հասարակական փրկարարական խմբերը և ներգրավված բնակչությանը: Փրկարարական աշխատանքների իրականացման նպատակով ուժերի և միջոցների ստեղծման ժամանակ պահպանվում են նրանց չմասնատելու սկզբունքները՝ գլխավոր խնդրի իրականացման համար, հաշվի առնելով բնակավայրերի ավերվածության աստիճանը և նրանցում բնակչության թիվը (խտությունը): Ուժերի տեղակայման վայր ընտրելիս՝ հաշվի են առնվում հիգիենիկ - համաճարակային իրավիճակը, գերակշռող քամիների ուղղությունը, ճանապարհների առկայությունը երկրաշարժից ավերված գոտիներում (հատվածներում), փրկարարական և այլ անհետաձգելի աշխատանքներ իրականացնելիս՝ ուժերի և միջոցների կենտրոնացված ղեկավարությունն իրագործելու հնարավորությունները, նյութատեխնիկական ապահովումը, ուժերի և միջոցների ուղարկումն առաջին հերթին խիտ բնակեցված հատվածներ՝ փրկարարական և այլ անհետաձգելի աշխատանքներ կատարելու համար:

15. Աշխատանքային տեղամասերի ղեկավարները մինչև փրկարարական աշխատանքների սկիզբը կազմակերպում են տվյալ աշխատանքային տեղամասում գործող ուժերի համագործակցությունը՝

- 1) որոշում են աշխատանքների կատարման կարգը և հաջորդականությունը՝ ըստ կատարման ժամանակի.
- 2) որոշում են ինժեներական տեխնիկայի օգտագործման կարգը՝ աշխատատար աշխատանքներն իրականացնելու ընթացքում.
- 3) համաձայնեցնում են ըստ կատարման տեղի և ժամանակի ներգրավված ուժերի գործողությունները.

4) որոշում են կառավարման և կապի կազմակերպման կարգը ստորաբաժանումների և կազմավորումների հրամանատարների միջև.

5) հայտ են ներկայացնում արտակարգ իրավիճակների հանրապետական հանձնաժողով՝ լրացուցիչ ուժեր հատկացնելու համար: Փրկարարական աշխատանքների կատարման ընթացքում ճշտում և անընդհատ զբաղվում են համագործակցության հարցերով.

6) տեխնիկայի մուտքը երկրաշարժի գոտի նախատեսվում է՝

ա. առաջինը՝ թրթուրավոր տեխնիկայի մուտքը,

բ. այնուհետև՝ անվավոր մեքենաների մուտքը.

7) դեպի աշխատանքային տեղամասեր փրկարարական ուժերի մուտքն ապահովելու համար նախատեսվում են փրկարարական ուժերի առաջադրումը (մուտքն աղետի գոտի) ապահովող խումբ և սանիտարական դրուժինաներ.

8) որպես առանձին միջոցառում՝ փրկարարական ուժերի մուտքի ապահովումը հակահրդեհային ապահովումն է, որն իրականացվում է լիազոր մարմնի հրշեջ-փրկարարական ստորաբաժանումների ուժերով և ներառում է հրդեհների տեղայնացումն ու մարումը, ապահովվում են վառվող, ծխապատ և գազերով լցված շինություններից մարդկանց փրկումը և տեղափոխումն անվտանգ վայրեր.

9) փրկարարական ուժերի երկրաշարժի գոտում փրկարարական աշխատանքների տեղամասեր ժամանումից հետո աշխատանքների տեղամասերի ղեկավարները միջոցներ են ձեռնարկում փլուզված և այրվող շենքերից ու շինություններից մարդկանց փրկելու, առաջին օգնություն ցուցաբերելու և դաշտային կամ ստացիոնար բուժօգնականներ տեղափոխելու համար.

10) տուժածներին հայտնաբերելու նպատակով՝ փրկարարական կազմավորումների ղեկավարներն աշխատանքային տեղամասեր են ուղարկում որոնման խմբեր, որոնք մանրակրկիտ գնում են փլուզված շենքերը և կառույցները: Տուժածների տեղերը հայտնաբերելու գործընթացում անհրաժեշտ է օգտագործել տեղի բնակչության կողմից ստացված տեղեկատվությունը և բնակչության ուժերն օգտագործել տուժածներին փլատակների տակից դուրս բերելու համար, քանի որ այդ ժամանակ մեծանում է ձեռքի աշխատանքների ծավալը:

16. Ինժեներական ապահովումը միջոցառումների համակարգ է՝ ուղղված բնակչության պաշտպանությանը, փրկարարական ուժերի և միջոցների առաջանցման հիմնական և շրջանցիկ ուղիների ապահովմանը, երկրաշարժի հետևանքով ավերված տարածքներում փրկարարական և անհետաձգելի վթարավերականգնողական աշխատանքների կազմակերպմանն ու իրականացմանը: Երևան քաղաքում երկրաշարժի հետևանքների վերացման աշխատանքների ինժեներական ապահովման համար պատասխանատու են Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության նախարարությունն ու Հայաստանի Հանրապետության տրանսպորտի և կապի նախարարությունը, որոնք իրենց գործառույթներն իրականացնում են Երևանի քաղաքապետարանի և Հայաստանի Հանրապետության մարզպետարանների համապատասխան վարչությունների հետ համատեղ: Երևան քաղաքում երկրաշարժի հետևանքների վերացման աշխատանքների ինժեներական ապահովման խնդիրներն են՝

1) ինժեներական հետախուզության կազմակերպումը, արդյունքների վերլուծումը և գնահատումը, անհրաժեշտ փրկարարական ու վթարավերականգնողական աշխատանքների կազմակերպումը և իրականացումը.

2) փողոցների, ճանապարհների անցանելիության ապահովման միջոցառումների իրականացումը.

3) բնակչությանը տեղափոխելու, տարահանման ուղիների անցանելիության ապահովումը.

4) փրկարարական ուժերի՝ վնասված օջախներին մոտեցման ապահովումը.

5) կառավարման կետերի նախապատրաստումը և համապատասխան գույքով հագեցումը.

6) փրկարարական աշխատանքների տեղամասերի լուսավորության ապահովումը գիշերային ժամանակ.

7) վնասված կամուրջների ուսումնասիրությունը և գետնանցումների ապահովումը.

8) բնակչության տարահանման կետերի նախապատրաստումը.

9) տուժած բնակչության ժամանակավոր կացարաններով, գիշերային լուսավորությամբ և այլ կենսաապահովման անհրաժեշտ միջոցներով ապահովումը.

10) բնակչության՝ խմելու ջրով ապահովումը.

11) երկրաշարժի հետևանքների վերացման ինժեներական ապահովումն իրականացվում է Հայաստանի Հանրապետության տարածքի շինարարական կազմակերպությունների (անկախ սեփականության ձևից) ուժերով և միջոցներով: Տուժած բնակչության անվտանգ տարածքներ տարահանումը տեխնիկայի միջոցով հաշվարկն իրականացվում է՝ ելնելով իրավիճակից և երթուղիների անցանելիությունից՝ համաձայն Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 1999 թվականի դեկտեմբերի 13-ի «Վտանգավոր տարածքից բնակչության տարահանման կարգը հաստատելու մասին» N 746 որոշման: Լիազոր մարմինը համակարգում է ինժեներական աշխատանքները, որոնք առնչվում են ինժեներական ապահովման խնդիրներին և վերահսկում են դրանց իրականացման ընթացքը՝ ըստ կատարման ժամկետների:

17. Բժշկական ապահովումն իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության նախարարությունը: Ուժեղ երկրաշարժի ծագման դեպքում, որը կարող է հանգեցնել 154793 մարդկանց սանիտարական կորստի, շարքից դուրս հանել առողջապահական հիմնարկների՝ ինչպես շենքերը, այնպես էլ՝ բուժանձնակազմին, տուժածների բժշկական ապահովման համար կներգրավվեն հանրապետության բժշկական ուժերը և արտասահմանյան երկրներից՝ որպես հումանիտար օգնություն ստացված բժշկական միջոցները: Երկրաշարժից տուժածների հիմնական զանգվածը բժշկական օգնություն ստանալուց հետո կտարահանվի անվտանգ տարածքներ: Տարահանման միջոցառումների տրանսպորտային ապահովումը սանիտարական տրանսպորտով իրականացվում է Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության նախարարության կողմից, այլ տրանսպորտային միջոցներով՝ Հայաստանի Հանրապետության տրանսպորտի և կապի նախարարության կողմից: Փրկարարական կազմավորումների բժշկական ապահովումը կիրականացվի երկրաշարժից տուժածներին բժշկական օգնություն ցուցաբերող բրիգադների ուժերով:

18. Հասարակական անվտանգության ապահովումն ընդգրկում է կազմակերպչական և ռեժիմային միջոցառումների համալիր, որն ուղղված է ուժեղ երկրաշարժի դեպքում գործողությունների հաջող իրականացմանը: Հասարակական անվտանգության ապահովումը կազմակերպվում է քաղաքներում և այլ բնակավայրերում, բնակչության տարահանման գոտիներում հասարակական կարգի պահպանության, փրկարար ուժերի մուտքի և տարահանման երթուղիներում ճանապարհային երթևեկության անվտանգության միջոցառումների իրականացման նպատակով, ինչպես նաև՝ աղետի ժամանակ բնակչության կորուստների հաշվառման համար: Հասարակական կարգի ապահովումն իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանությունը՝ համապատասխան պլանով, որն անմիջապես դրվում է գործողության մեջ: Ծագող լրացուցիչ հարցերը լուծվում են՝ համաձայն լիազոր մարմնի և Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանության միջև փոխգործողությունների պլանի: Ուժեղ երկրաշարժի դեպքում, միջոցառումների իրականացման շահերից ելնելով, զինվորական հրամանատարության մարմինների հետ կազմակերպվում է սերտ համագործակցություն՝ հասարակական կարգի պահպանության, պարետային ծառայության, ինչպես նաև փրկարարական աշխատանքների կազմակերպման հարցերով:

19. Նյութատեխնիկական և սննդամթերքի ապահովումը ներառում է աղետի գոտու տուժած բնակչության և փրկարարական ուժերի կենսաապահովման համար սննդի և առաջին անհրաժեշտության միջոցների ժամանակին տեղափոխումը և բաշխումը: Ուժեղ երկրաշարժից հետո սննդի և առաջին անհրաժեշտության միջոցների ֆինանսավորումը կատարվում է Հայաստանի Հանրապետության պահուստային ֆոնդից: Նշված արժեքները պահեստավորում և տեղափոխում է Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարությունը, այդ միջոցառումների իրականացման աշխատանքներում ընդգրկվում են Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների նախարարությունը, Հայաստանի Հանրապետության գյուղատնտեսության նախարարությունը, Հայաստանի Հանրապետության աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարությունը, Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության նախարարությունը, Հայաստանի Հանրապետության տրանսպորտի և կապի նախարարությունը, Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանությունը, ինչպես նաև ֆիզիկական անձինք և կազմակերպություններ՝ անկախ սեփականության ձևից: Պետական, հասարակական փրկարարական կազմավորումների կենսաապահովումն իրականացնում են պետական, հասարակական և տեղական ինքնակառավարման մարմինները, իսկ լիազոր մարմնի համակարգի փրկարարական ուժերի կենսաապահովումը՝ լիազոր մարմինը: Նյութատեխնիկական միջոցներով և սննդամթերքով ապահովման միջոցառումներն իրականացնում են Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների հանրապետական հանձնաժողովի կողմից ստեղծված հատուկ աշխատանքային

խմբերը, որոնց աշխատանքները համակարգում է լիազոր մարմինը: Աշխատանքային խմբերն իրականացնում են՝ նախապատրաստում և ճշտում ռեզերվի նյութատեխնիկական միջոցները, պատրաստում համապատասխան բացթողման ցուցակագրեր, ճշտում փրկարարական ուժերի անձնակազմի թիվը և վերահաշվարկում են նրանց համար պահանջվող նյութատեխնիկական միջոցների հաշվարկները, իրականացնում աղետի գոտի մեկնող փրկարարական ուժերի նյութատեխնիկական միջոցների բացթողումը, ըստ աղետի գոտու բնակավայրերի նյութատեխնիկական միջոցների՝ պահանջարկ են ներկայացնում Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարություն և կազմակերպում են անհրաժեշտ միջոցների բարձման, տեղափոխման և բաշխման գործընթացները՝ ըստ բնակավայրերի:

20. Տրանսպորտային ապահովումն իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետության տրանսպորտի և կապի նախարարությունը, ինչի համար անհրաժեշտ են հետևյալ տրանսպորտային միջոցները՝

1) մարդատար ավտոմեքենաներ (ավտոբուսներ, միկրոավտոբուսներ), որոնք նախատեսված են փրկարարական կազմավորումներ, համապատասխան մասնագետների խմբեր, միջազգային փրկարարական ուժեր և այլն տեղափոխելու, ինչպես նաև անհրաժեշտության դեպքում աղետի գոտի փոքրածավալ նյութատեխնիկական միջոցներ տեղափոխելու, իսկ աղետի գոտուց տուժած բնակչությանը տարահանելու համար:

2) բեռնատար ավտոմեքենաներ, որոնք նախատեսված են նյութատեխնիկական, ինչպես նաև առաջին անհրաժեշտության միջոցներ (սննդամթերք, հագուստ և հանդերձանք, վրաններ, անկողնային պարագաներ, ջեռուցման սարքեր, դեղամիջոցներ, տնտեսական իրեր և այլն) աղետի գոտի տեղափոխելու համար:

3) բեռնատար (նավթատար) և ջրատար ավտոմեքենաներ, որոնք նախատեսված են վառելիք և ջուր աղետի գոտի տեղափոխելու, ինչպես նաև գործող տրանսպորտային միջոցների լցավորումն ապահովելու համար:

4) ինժեներական (շինարարական) և հատուկ տեխնիկա, որը նախատեսված է աղետի գոտում համապատասխան աշխատանքներ իրականացնելու համար:

5) Հայաստանի Հանրապետության տրանսպորտի և կապի նախարարության, ինչպես նաև այլ մարմինների կողմից հատկացվող տրանսպորտային միջոցները վառելիքաքսուքային նյութերով ապահովվում են մինչև հավաքակայան դրանք ներկայացնող մարմինների հաշվին, այնուհետև՝ կենտրոնացված կարգով երթուղու վրա և փրկարարական աշխատանքների տեղամասերում ծավալված լցավորման կայաններում: Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ աղետի գոտում աշխատանքներ իրականացնելու համար անհրաժեշտ են մեծ թվով տրանսպորտային միջոցներ, որոնք հատկացվում են Հայաստանի Հանրապետության տրանսպորտի և կապի նախարարության կողմից, լիազոր մարմինն այդ նախարարության հետ մշակում է համագործակցության պլան: Երկրաշարժի առաջացման մասին ահազանգ ստանալուց հետո Հայաստանի Հանրապետության տրանսպորտի և կապի նախարարությունը 1-3.5 ժամվա ընթացքում կազմակերպում է համապատասխան թվով և տեսակի տրանսպորտային միջոցների պատրաստականությունը: Մեքենաների վարորդների համար դուրս են գրվում ուղերթային թերթիկներ և աղետի գոտի մուտք գործելու համար անցագրեր, իսկ շարասյուների ավագներին տրվում են վարձված միջոցներին վերաբերող համապատասխան փաստաթղթեր: Կազմակերպվում են շարժական լցավորման կետերի աշխատանքները, ստեղծվում են շարժական ավտովերանորոգման կետեր, որոնք հագեցվում են համապատասխան պահեստամասերով և սարքերով: Նշված շարժական ավտովերանորոգման կետերը կտեղաբաշխվեն լցավորման կետերի մոտակայքում տեղեկություններ ստանալով լցավորվող կամ ընթացող մեքենաների վարորդներից, և անհրաժեշտության դեպքում կմեկնեն դեպքի վայր:

21. Երկրաշարժի գոտու և հանրապետության սեյսմիկ իրավիճակի հսկողությունը և իրավիճակի մասին տեղեկությունն ապահովում է լիազոր մարմնի «Սեյսմիկ պաշտպանության ազգային ծառայություն» գործակալությունը (այսուհետ՝ գործակալություն): Այդ նպատակով գործակալությունը՝

1) ± 30 ճշտում է երկրաշարժի էպիկենտրոնի կոորդինատները, ուժգնությունն ու աղետի մասշտաբները և արդյունքների մասին անմիջապես զեկուցում Հայաստանի Հանրապետության վարչապետին, Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների նախարարին ու ՀՓԾ-ի տնօրենին:

2) հսկողության տակ է վերցնում երկրաշարժի գոտու և հանրապետության տարածքի ընթացիկ սեյսմիկ իրավիճակը, ավերածությունների բնույթն ու մասշտաբները, բնակչության հոգեբանական վիճակը և պարբերաբար (օրական մեկ անգամ)

տեղեկություններ է ներկայացնում երկրաշարժի հետևանքների վերացման հանրապետական հանձնաժողովին և Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների նախարարին.

3) գործակալության արագ արձագանքման ուժերի ստորաբաժանումների միջոցով կազմակերպում և Հայաստանի Հանրապետության գիտությունների ազգային ակադեմիայի ու Հայաստանի Հանրապետության բնապահպանության նախարարության համապատասխան կազմակերպությունների հետ համատեղ էպիկենտրոնային գոտում իրականացնում է հատուկ մակրոսեյսմիկ երկրաբանական, սեյսմատեկտոնական, երկրաքիմիական սեյսմոլոգիական հետազոտություններ՝ էպիկենտրոնային գոտու ուրվագծման հետցնցումային ընթացքի ուսումնասիրման և ընթացիկ սեյսմիկ վտանգի գնահատման նպատակով.

4) փրկարարական և վերականգնողական աշխատանքների անվտանգ իրականացման համար իր արագ արձագանքման ուժերով ու սարքավորումներով Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության նախարարության հետ համատեղ կատարում է երկրաշարժի հետևանքով վնասված շենքերի և շինությունների սեյսմակայունության գնահատում.

5) Հայաստանի Հանրապետության հանրային հեռուստառադիոընկերության խորհրդի հետ համատեղ պարբերաբար բնակչությանը տալիս է տեղեկություններ ստեղծված իրավիճակի մասին:

22. Տեղեկատվական ապահովումը ներառում է՝

1) երկրաշարժի մասին առաջին հաղորդագրությունը զանգվածային լրատվամիջոցներին (այսուհետ՝ ՋԼՍ) տրամադրում է լիազոր մարմնի «Սեյսմիկ պաշտպանության ազգային ծառայություն» գործակալությունը: Հանրային իրազեկմանն ուղղված հետագա գործընթացներն ապահովում է Միջգերատեսչական միացյալ լրատվական կենտրոնը (այսուհետ՝ ՄՄԼԿ), որն աղետի դեպքում կազմակերպվող, շահագրգիռ տարբեր գերատեսչությունների և կազմակերպությունների ներկայացուցիչներից կազմված խումբ է: ՄՄԼԿ-ն գործում է որպես միջնորդ իշխանությունների և հասարակության միջև, հետևում է իրադարձությունների ընթացքին, անընդհատ կապի մեջ է ՃԿԿ-ի և աղետի հետևանքների վերացման գործում ներգրավված մարմինների հետ.

2) լիազոր մարմնի կողմից իրականացվում է պետական կառավարման մարմինների՝ ՄՄԼԿ-ում ընդգրկված համապատասխան աշխատողների ազդարարումը և, ՄՄԼԿ-ի տնօրենից ճշտելով ՄՄԼԿ-ի տեղակայման վայրը, կազմակերպվում է կենտրոնի անձնակազմի հավաքը.

3) երկրաշարժի վերաբերյալ որևէ հրատապ հաղորդագրության դեպքում կազմվում է բնակչության վարքականոցների մասին հաղորդագրություն, որը փոխանցվում է «Բիլայն», «ՎիվաՍել ՄՍՍ» և «Օրանժ» բջջային կապի օպերատորներին (և մարզային կապի հանգույցներին)՝ բաժանորդներին SMS հաղորդագրություններ ուղարկելու համար: Այս հաղորդագրությունները տրվում են նաև տեղական հեռարձակման հանգույցներով: Անհրաժեշտության դեպքում Հայաստանի հանրային հեռուստատեսությամբ և Հայաստանի հանրային ռադիոյով «Հատուկ թողարկում» խորագրի ներքո պարբերաբար հեռարձակվում է տեղեկատվություն բնակչության վարքականոցների, իրավիճակի, հետագա հնարավոր զարգացումների և իրականացվելիք միջոցառումների մասին.

4) ՄՄԼԿ-ն կազմակերպում է աղետի ընթացքը լուսաբանող մամուլի ասուլիս՝ շահագրգիռ պետական կառավարման մարմինների, կազմակերպությունների ներկայացուցիչների մասնակցությամբ, ինչպես նաև հարցազրույցներ լիազոր մարմնի մամուլ խոսնակի, լիազոր մարմնի պաշտոնյաների հետ: Համակարգում է ՋԼՍ-ների աշխատանքը, վերջիններիս ապահովում անհրաժեշտ տեղեկատվությամբ, պատասխանում հասարակության հարցերին, ամփոփում և բնակչությանը տեղեկատվություն ներկայացնում կառավարման մարմինների գնահատականների, որոշումների ու ձեռնարկվող քայլերի մասին, հետևում դրսի աղբյուրներից ներթափանցող տեղեկատվությանը, կազմակերպում է ՋԼՍ-ների ներկայացուցիչների տեղափոխումը, համակարգում աղետի գոտում ձեպագրույցների կազմակերպման աշխատանքները.

5) ՄՄԼԿ-ն իրականացնում է շուրջօրյա օպերատիվ աշխատանք՝ համակարգելով պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմինների, կազմակերպությունների կողմից ստացված օպերատիվ տեղեկատվության ճշգրտման, մշակման, ամփոփման ու լրատվամիջոցներին պարբերաբար տրամադրելու գործընթացը:

23. Բնակչության կենսապահովման, տուժածներին օգնություն ցուցաբերելու, փրկարարական աշխատանքների կազմակերպման համար և այդ նպատակով պարենային, բժշկական ու նյութական պաշարների նպատակային օգտագործման կարգն է՝

1) երկրաշարժի ժամանակ լուծվում են բնակչության կենսաապահովման հիմնական խնդիրները՝ բնակչության կյանքին, առողջությանը, աշխատունակությանը և ֆիզիոլոգիական պահանջների ապահովմանն ու պահպանմանը վերաբերող: Բնակչության պաշտպանության միջոցառումների իրականացման նյութատեխնիկական ապահովումը և ֆինանսավորումն իրականացվում են Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջեի միջոցների հաշվին: Այդ նպատակներին ծառայում են նաև առկա և ստեղծվող (ստացվող) նյութական պաշարներն ու հանրապետական, Հայաստանի Հանրապետության նախարարությունների և գերատեսչությունների, Հայաստանի Հանրապետության մարզերի, համայնքների, կազմակերպությունների ու մարդասիրական օգնության միջոցները:

2) արտակարգ իրավիճակների համար անհրաժեշտ նյութական պաշարների ու միջոցների ցանկը և ծավալները որոշում են ըստ չափաքանակների, տուժած բնակչության թվի հիման վրա և արտակարգ իրավիճակների դասակարգմանը համապատասխան:

3) պաշարներն ընդգրկում են՝

ա. պետական ռեզերվները, պատասխանատու՝ լիազոր մարմնի պետական ռեզերվների գործակալություն,

բ. Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների օպերատիվ պահուստները, նախատեսված են սահմանափակ թվով բնակչության և լիազոր մարմնի փրկարար ուժերի ապահովման համար,

գ. Հայաստանի Հանրապետության նախարարությունների և գերատեսչությունների միջոցները,

դ. կազմակերպությունների (անկախ սեփականության ձևից) պաշարները:

4) նյութական պաշարները և միջոցները պետք է օգտագործվեն առաջնահերթ՝ հետևյալ միջոցառումների իրականացման համար՝ վթարափրկարարական, մարդկանց կյանքի և առողջության անմիջական վտանգի վերացման աշխատանքների, տուժած բնակչության համար ժամանակավոր կացարանների ու սննդի կետերի ծավալման և դրանց գործունեության ապահովման, միանվագ նյութական օգնության ցուցաբերման և այլն:

5) տուժած բնակչության սոցիալական և կենսաապահովման, այդ թվում՝ անօթևան մնացած բնակչության՝ ժամանակավոր կացարաններով ապահովման կազմակերպիչն ու պատասխանատուն Հայաստանի Հանրապետության աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարությունն է՝ Հայաստանի Հանրապետության մարզերի ուժերով, իսկ աջակցող ստորաբաժանումները՝ Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության նախարարությունը, Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարությունը, Հայաստանի Հանրապետության գյուղատնտեսության նախարարությունը, Հայաստանի Հանրապետության էներգետիկայի և բնական պաշարների նախարարությունը, Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարարությունը, Հայաստանի Հանրապետության տրանսպորտի և կապի նախարարությունը, Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր պետական եկամուտների կոմիտեն և Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանությունը:

6) երկրաշարժի դեպքում նյութական պաշարների և միջոցների առաջնահերթ օգտագործման կանոնները սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների հանրապետական հանձնաժողովը:

7) փրկարարական աշխատանքների և կենսաապահովման տարրերով բնակչության ապահովման ավարտից հետո կազմվում է իրականացված միջոցառումների ընթացքում օգտագործված նյութական պաշարների ու միջոցների մասին հաշվետվություն, որի հիման վրա՝ սահմանված կարգով լրացվում են պաշարներն ու միջոցները:

VI. ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՓՐԿԱՐԱՐ ՈՒԺԵՐԻ ԵՎ ՕԳՆՈՒԹՅԱՆ ԸՆԴՈՒՄԱՆ, ՍՏԱՑՄԱՆ ՈՒ ԲԱՇԽՄԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ԱՊԱՀՐՎՈՒՄԸ

24. Միջազգային փրկարար ուժերի և օգնության ընդունման, ստացման ու բաշխման միջոցառումները բաղկացած են՝

1) մարդասիրական օգնության ընդունումից:

2) մարդասիրական օգնության բաշխումից:

25. Մարդասիրական օգնությունը տրվում է արտակարգ իրավիճակների հանձնաժողովի միջոցով՝ տուժած տարածքների կողմից ներկայացված հայտերի հիման վրա, որոնք կազմվում են նախօրոք մշակված նորմերի հիման վրա՝ հաշվի առնելով կոնկրետ աղետի դեպքում տուժած բնակչության հետ կապված առանձնահատկությունները:

26. Միջազգային մարդասիրական օգնությունը տրվում է միջազգային կազմակերպությունների, առանձին պետությունների և առանձին անհատների կողմից:

27. Միջազգային մարդասիրական օգնությունը կարող է լինել հրատապ միանվագ օգնության ձևով և երկարաժամկետ ծրագրային ձևով: Հրատապ միանվագ մարդասիրական օգնությունն ստացվում է հանրապետությունում նման դեպքերում ստեղծվող հատուկ հանձնաժողովների կողմից և բաշխվում է պետական կառավարման տարածքային կամ տեղական ինքնակառավարման մարմինների միջոցով: Մարդասիրական օգնությունը կարող է ներկրվել ինչպես օդային, այնպես էլ վերգետնյա տրանսպորտային միջոցներով: Մարդասիրական օգնության ընդունման և բաշխման գործողություններն իրականացվում են համապատասխան հայտերի հիման վրա:

28. Միջազգային մարդասիրական օգնության ստացման օպերատիվությունն ապահովելու նպատակով այն նախօրոք պլանավորվում՝

1) տուժածների համար սննդի, առաջին անհրաժեշտության առարկաների, վառելիքի նորմեր՝ 10 օրվա համար.

2) դեղորայքի և բժշկական սարքերի համար.

3) ժամանակավոր կացարանների անհրաժեշտ թվի համար:

29. Մարդասիրական օգնության ստացման և բաշխման կարգն է՝

1) մարդասիրական օգնության տրամադրման հարցերն արտերկրից կարգավորում է Հայաստանի Հանրապետության արտաքին գործերի նախարարությունը՝ Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների հանրապետական հանձնաժողովի նախագահի տեղակալ, Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների նախարարի հանձնարարությամբ՝ Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության և Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարների առաջարկությունների հիման վրա.

2) ստեղծվում են մարդասիրական օգնությունն ընդունող խմբեր, որոնք տեղակայվում են սահմանի հատման կետերում և օդանավակայաններում: Հանձնաժողովը ղեկավարում է լիազոր մարմնի ներկայացուցիչը: Հանձնաժողովի անդամներ են՝

ա. Հայաստանի Հանրապետության տրանսպորտի և կապի նախարարության ներկայացուցիչը,

բ. Հայաստանի Հանրապետության պետական եկամուտների կոմիտեի ներկայացուցիչը,

գ. Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանության ներկայացուցիչը,

դ. Հայաստանի Հանրապետության արտաքին գործերի նախարարության ներկայացուցիչը.

3) հանձնաժողովին օգնող խումբը բաղկացած է 25 անձից, աշխատանքային ռեժիմը՝ 24-ժամյա: Բոլոր տրանսպորտային միջոցները հատկացվում են Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների հանրապետական հանձնաժողովի կողմից, ձևակերպվում է հատուկ անցաթուղթ՝ կնքված և ստորագրված լիազոր մարմնի ներկայացուցչի կողմից.

4) բեռներն ուղեկցվում են Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանության և լիազոր մարմնի համապատասխան ծառայությունների ուժերով.

5) աղետի գոտում մարդասիրական օգնությունը կենտրոնացված ձևով հանձնվում է մարզպետարանում ստեղծված մարզային կամ համայնքային արտակարգ իրավիճակների հանձնաժողովներին կից ստեղծված մարդասիրական օգնության բաշխման խմբերին, որոնց ղեկավարում է լիազոր մարմնի ներկայացուցիչը: Այդ հանձնաժողովները, համապատասխան ցուցակների հիման վրա, մարդասիրական օգնությունը բաշխում են բնակչությանը.

6) միջազգային մարդասիրական օգնությունը հաշվառվում է լիազոր մարմնի կողմից:

30. Միջազգային փրկարարական ուժերի ժամանման, փրկարարական աշխատանքների և փոխհամագործակցության կազմակերպման կարգը հետևյալն է՝

1) փրկարարական աշխատանքների իրականացման գործընթացում փոխգործողությունները կազմակերպվում են արտակարգ իրավիճակներում արագ արձագանքման ուժերի նպատակաուղղված օգտագործման և այդ ուժերի միջև գործողությունների հստակեցման նպատակով: Փոխգործողությունները կազմակերպվում և իրականացվում են ըստ վայրի և ժամանակի:

2) միջազգային ուժերի ներգրավումն իրականացվում է համաձայն հայտի, որը Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների հանրապետական հանձնաժողովը ներկայացնում է ժամանած միջազգային ուժերի կողմից ստեղծված շտաբ: Միջազգային ուժերի գործողությունների շտաբի հիմնումը, ինչպես նաև միջազգային ուժերի ընդունման կետերի հիմնումը սահմանագծերում և օդանավակայաններում իրականացնում են այդ աշխատանքների իրականացման համար նախատեսված միջազգային փորձագետների խմբերը: Եթե միջազգային փորձագետների խմբերը դեռևս չեն ժամանել, այդ պարտականություններն ստանձնում են առաջինը ժամանած միջազգային թիմերը:

3) միջազգային փրկարարական խմբերի գործողությունները համակարգում է միջազգային փորձագետների կողմից հիմնված շտաբը, ինչի մասին զեկույցներ է ներկայացնում Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների հանրապետական հանձնաժողովին:

4) միջազգային ուժերի անմիջական ղեկավարումն աշխատանքային տեղամասերում իրականացնում է աշխատանքային տեղամասի ղեկավարը:

31. Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության նախարարության և Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության նախարարության, Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանության և Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր ազգային անվտանգության ծառայության հետ փոխգործողությունների կազմակերպման կարգը հետևյալն է՝

1) փոխգործողությունները կազմակերպվում և իրականացվում են նախապես մշակված ու հաստատված փոխգործողությունների պլանների հիման վրա:

2) փոխգործողությունների պլանների համաձայն՝ արտակարգ իրավիճակների դեպքում՝ նշված պետական կառավարման մարմինների ղեկավարների ազդարարումն իրականացնում է լիազոր մարմնի ղեկավարը, փոխգործողությունների պլաններով նախատեսված ուժերի ազդարարումը, նրանց փրկարարական աշխատանքներին մասնակցությունը և նյութատեխնիկական ապահովումն իրականացնում են տվյալ պետական կառավարման մարմինների ղեկավարները:

32. Հասարակական փրկարարական ջոկատների հետ փոխգործողությունների կազմակերպման կարգը հետևյալն է՝

1) փոխգործողությունները կազմակերպվում և իրականացվում են լիազոր մարմնի և հասարակական ջոկատների միջև նախապես մշակված ու հաստատված պլանների հիման վրա:

2) փոխգործողությունների պլանների համաձայն հասարակական ջոկատների ազդարարումը և նրանց ղեկավարումը փրկարարական աշխատանքների իրականացման գործընթացում կազմակերպում է լիազոր մարմինը, իսկ այդ ուժերի անձնակազմերի ազդարարումը, հավաքը, մուտքն աղետի գոտի և նրանց նյութական ապահովումն իրականացնում են իրենք՝ ջոկատները:

VII. ՊԼԱՆԻ ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾՈՒՄԸ ԵՎ ՃՇԳՐՏՈՒՄԸ

33. Պլանի ճշգրտման գործընթացը համակարգում է լիազոր մարմինը:

34. Վթարափրկարարական աշխատանքների պլանավորման կատարելագործումը պետք է նպատակաուղղված ձևով իրականացվի գնահատման մեթոդների, միջոցների և անհրաժեշտ բավարար պայմանների ճշգրտման ու անվտանգության բարձրացման կարգավորման, վերլուծական, իրավական, տնտեսական և կազմակերպչական հիմքերի մշակման հաշվին:

35. Կատարելագործման բազային հիմքեր պետք է ծառայեն հետևյալ աղբյուրները՝

1) բնակչության պաշտպանության մասին Հայաստանի Հանրապետության օրենքները և ենթաօրենսդրական ակտերը:

2) համագործակցության մասնակից պետությունների համատեղ հետազոտությունների միջպետական ծրագրերը:

3) երկրաշարժերի թեմայով անցկացվող շտաբային, հրամանատարաշտաբային ուսումնավարությունների արդյունքները:

4) տեղեկատվական տվյալների բազայի լրամշակումը, նոր հայտնաբերված վտանգավոր գործընթացների, շենքերի և շինությունների (այդ թվում՝ նաև նոր կառուցվող), կենսաապահովման գծերի վիճակի տեխնիկական պլանային գերատեսչական գնահատումը:

Հայաստանի հանրապետության
կառավարության աշխատակազմի
ղեկավար

Դ. Սարգսյան

Ա Ղ Յ ՈՒ Ս Ա Կ
 ՈՒԺԵՂ ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԻ ԴԵՊՔՈՒՄ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԿԱՎԱՅՐԵՐՈՒՄ ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԻ ՈՒԺԳՆՈՒԹՅԱՆ` ԸՍՏ
 MSK-64 ՍԱՆԴՂԱԿԻ

Ըստ MSK-64 սանդղա- կի	Մարզերը	Բնակավայրերը							
		1	2	3					
10 բալ	ՀՀ Կոտայքի մարզ	Զառ	Գեղաշեն	Զովաշեն	Գեղարդ	Սևաբերդ	Հատիս	Կաթնաղբյուր	Զովք
		Կապուտան	Նոր գյուղ	Կոտայք	Ակունք	Գողթ	Կամարիս	Արամուս	Աբովյան
		Ռադիոկայան	Կարենիս	Գետամեջ	Նոր Արտամետ	Քասախ			
9 բալ	ՀՀ Կոտայքի մարզ	Ջրաբեր	Հացավան	Գեղաղիր (Կոտ.)	Ողջաբերդ	Ֆանտան	Մայակովսկի	Ձորաղբյուր	Բալահովիտ
		Պտղնի	Քաղսի	Ալափարս	Մրգաշեն	Սոլակ	Արզնի	Արգել (Լուսակերտ)	Արզական
		Գառնի	Թեղենիք	Նուռնուս	Վերին Պտղնի	Քարաշամբ	Բյուրեղավան	Նոր գեղի	Առինջ
		Ջրվեժ	Նոր Հաճն	Չարենցավան	Լեռնանիստ	Պռոշյան	Բջնի	Զովաբեր	Սարալանջ (Կոտ.)
		Ջրառատ Զովունի	Արագյուղ Եղվարդ	Մարմարիկ	Աղավնաձոր	Բուժական	Զորավան	Ծաղկաձոր	Քանաքեռավան
8 բալ	Երևան								
8 բալ	ՀՀ Կոտայքի մարզ	Հրազդան	Կորչլու	Հանքավան	Փյունիկ	Արտավազ	Նոր Երզնկա	Մեղրաձոր	
8 բալ	ՀՀ Արագածոտնի մարզ	Նորաշեն (Ապարանի տ/շ)	Արտաշավան	Վարդենիս	Ծաղկաշեն	Եղիպատրուշ	Մուղնի	Վարդենուտ	Ուշի
		Հարթավան	Շենավան	Քուչակ	Օհանավան	Արագած (Ապարանի տ/շ)	Կարբի	Աշտարակ	
8 բալ	ՀՀ Արարատի մարզ	Վարդաշեն	Դաշտաքար	Բերդիկ	Հնաբերդ	Դեղձուտ	Մրգանուշ	Նարեկ	Նոր ուղի

		Սիսավան	Ուրցաձոր	Դվին	Քաղցրաշեն	Արևշատ	Այգեգարդ	Վերին Արտաշատ	Նորաշեն (Արտ.)
		Նոր Կյուրին	Դիտակ	Երասխ	Դարբնիկ	Զանգակատուն	Զրահովիտ	Արևաբույր	Արաքսավան
		Բաղրամյան	Մրգավան	Խաչփառ	Նոյակերտ	Նշավան	Արբաթ	Դաշտավան	Սայաթ-Նովա
		Դարակերտ	Նոր կյանք	Արմաշ	Արգավանդ	Այգեստան	Ոսկետափ	Մխչյան	Նոր Խարբերդ
		Շաղափ	Բարձրաշեն	Աբովյան (Արտ.)	Գետազատ	Լանջազատ	Վերին Դվին	Վանաշեն	Գոռավան
		Արալեզ	Պարույր Սևակ	Լուսաշող	Ազատաշեն	Արտաշատ	Բուրաստան	Հովտաշատ	Տափերական
		Վեդի	Լանջանիստ	Ուրցալանջ	Լանջառ	Վարդաշատ	Վեդու գինու գործարանին կից	Բյուրավան	Դիմիտրով
		Այգեպատ	Զրաշեն	Բերքանուշ	Եղեգնավան	քաղ. Մասիս	Ավշար	Դալար	Արարատ (Արտ.)
		Կանաչուտ	Նիզամի	Գետափնյա	Հայանիստ	Ղուկասավան	Նորաբաց	Մրգավետ	Լուսառատ
		Սուրենավան	Զորակ	գ. Մասիս	Նորամարգ	Արարատ	Այգավան	Շահումյան	Գեղանիստ
		Մարմարաշեն	Փոքր Վեդի	Ազատավան	Ոստան				
8 բալ	«Գեղարքունիքի մարզ»	Նորաշեն (Գեղարք.)	Չկալովկա	Ծաղկաշեն	Ծաղկունք	Լճափ	Վարսեր	Գեղամավան	Գեղարքունիք
		Ծովագարդ Գավառ	Գագարին	Լանջաղբյուր	Դղմաշեն	Գանձակ	Լճաշեն	Սարուխան	Սևան
8 բալ	«Լոռու մարզ»	Գազանաբուծական պետ. տնտ. կից	Ֆիոլետովո	Մարգահովիտ					
8 բալ	«Արմավիրի մարզ»	Այգեկ	Արևաշատ	Մերձավան	Բաղրամյան (Էջմիածին)	Մուսալեռ	Թաիրով	Փարաքար	
7 բալ	«Արարատի մարզ»	Սիփանիկ	Ռանչպար	Հովտաշեն (Արտ.)	Սիս				
7 բալ	«Տավուշի մարզ»	Խաչարձան	Գոշ	Թեղուտ	Հաղարծին	Դիլիջան			

7 բալ	ՀՀ Արմավիրի մարզ	Ֆերիկ	Լեռնամերձ	Շահումյանի թռչնաֆարիկա	Ծիածան	Հովտամեջ	Մեծամոր (Արմ.)	Պտղունք	Զրառատի թռչնաֆարիկա
		Ապագա	Լենուղի	Արաքս (ք. Էջմիածին)	Այգեշատ	Գրիբոյեդով	Նորակերտ	Զրառատ (Արմ.)	Արտիմետ
		Ծաղկունք	Շահումյան	Դաշտ	Մրգաստան	Ծաղկալանջ	Ամբերդ	Դողս	Ակնաշեն
		Առատաշեն	Արագած (Արմ.)	Սամաղար	Ոսկեհատ	Գայ	Հայթաղ	Աղավնատուն	Արշալույս
		Լուսազյուղ	Հայկաշեն	Վաղարշապատ					
7 բալ	ՀՀ Գեղարքունիքի մարզ	Կալավան	Բարեպատ	Ձորավանք	Բերդկունք	Անտառամեջ	Սեմյոնովկա	Ծովազյուղ	Լեռնահովիտ (Գեղարք.)
		Նորատուս	Գեղիովիտ	Լիճք (Գեղարք.)	Ներքին Գետաշեն	Մարտունի	Երանոս	Կարմիրզյուղ	Վերին Գետաշեն
		Վաղաշեն	Մադինա	Հայրավանք	Թազազյուղ	Ծակքար	Վարդածոր	Ձորազյուղ	
7 բալ	ՀՀ Լոռու մարզ	Դարպաս	Շահումյան (Լ.)	Գուգարք	Վանածոր	Նոր Խաչակապ	Արջուտ	Վահագնի	Բագում
		Քարաբերդ	Հալավար	Չկալով	Ձորագետ	Անտառամուտ	Փամբակ	Ձորազյուղ	Ազնվածոր
		Լերմոնտով	Եղեգնուտ	Լեռնապատ	Դուրսալ	Դեբետ	Վահագնածոր		
7 բալ	ՀՀ Վայոց ձորի մարզ	Սալլի	Հորս	գ. Աղնջածոր	գ. Չիվա	Թառաթունք	Ելփին	Քարագլուխ	Ռինդ
		Արենի	Շատին	Արփի	Աղավնածոր				

Հայաստանի հանրապետության
կառավարության աշխատակազմի
ղեկավար

Դ. Սարգսյան

Ա Ղ Յ ՈՒ Ս Ա Կ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՏԱՐԱԾՔԻ ՔԻՄԻԱԿԱՆ ԿՏԱՆԳԱԿՈՐ ՕԲՅԵԿՏՆԵՐՈՒՄ ԿԹԱՐԻ ԴԵՊՔՈՒՄ ՀՆԱՐԱԿՈՐ ԻՐԱԿԻՃԱԿԻ

NN ը/կ	Անվանումը	ՈՒՆԹՆ-ները	ՈՒՆԹՆ-ի քանակը (տ)	Կայունությունը տեղանքում (ժամ)	Քիմիական վարակի հնարավոր մասշտաբները				Պաշտպանության ենթակա անձնակազմ/բնակչ. (մարդ)	Ծանոթագրություն
					ՈՒՆԹՆ-ի տարածման խորությունը		ՈՒՆԹՆ-ի օջախի մակերեսը			
					առաջնային ամպի խորությունը (կմ)	երկրորդային ամպի խորությունը (կմ)	խոցման կոնցենտրացիայով (քառ. կմ)	մահացու կոնցենտրացիայով (քառ. կմ)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Երևան քաղաք										
1.	«Մաքուր երկաթ գործարան» ՓԲԸ	ամոնիակ աղաթթու	40 50	8	4.2	0.8 11	1 11.3	0.8	216/850	գունավոր մետալուրգիա
2.	«Ոսկե պինգվին» ՍՊԸ	ամոնիակ	1.6	6	0.6	0.2	0.3	0.2	17/160	սննդի արդյունաբեր.
3.	«Ուրարտու» ԲԲԸ	ամոնիակ	-	-	-	-	-	-	-	մսի կոմբինատ
4.	«Շամպայն գինիների գործարան» ԲԲԸ	ամոնիակ	1.5	6	0.6	0.2	0.3	0.2	260/3000	սննդի արդյունաբեր.
5.	«Նաիրիտ» գործարան» ՓԲԸ	ամոնիակ քլոր ազոտ. թթու աղաթթու	102 225 20.5 121.6	108 72	7.5 56.6	0.5 4.3 3.43 18.8	1.6 45.4 1.09 32.9	0.2 4	215/10000	քիմիական արդյունաբեր. (քլորոպրենային կաուչուկ)
6.	«Կոկա-կոլա բոթլերս-Արմենիա»	ամոնիակ	3	6	0.9	0.2	0.3	0.2	200/2512	սննդի արդյունաբեր.

18.	Աբովյանի «Թամարա» ՍՊԸ 1; 2	ամոնիակ	5.65	7	1.3	0.3	0.3	0.2	50/- 70/-	սննդի արդյունաբեր.
19.	«Կոտայք» գարեջրի գործարան» ՍՊԸ	ամոնիակ	6	7	1.3	0.3	0.3	0.2	182/61	սննդի արդյունաբեր.
20.	Հրազդանի «Լազուր» կոմբինատ	ամոնիակ	20	7	2.8	0.6	0.6	0.4	150/300	սննդի արդյունաբեր.

Հայաստանի հանրապետության
կառավարության աշխատակազմի
ղեկավար

Դ. Սարգսյան

Ա Ղ Յ ՈՒ Ս Ա Կ

**ՈՒԺԵՂ ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԻ ՀԵՏԵՎԱՆՔՈՎ ՀԻՂՈՑԵՆՆԻԿԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՅՑՆԵՐԻ ՊԱՏՎԱՐՆԵՐԻ ՀՆԱՐԱԿՈՐ ՓԼՈՒԶՄԱՆ
 ԴԵՊՔՈՒՄ ՀՆԱՐԱԿՈՐ ԻՐԱԿԻՃԱԿԻ**

NN ը/կ	Ջրամբարների (մարզերի) անվանումները	Ավազանային կառավարման տարածքի անվանումը	Շահագործ- ման հանձնման տարեթիվը	Հնարավոր ջրածածկման գոտում գտնվող բնակավայրերը (բնակչության թիվը)	Պատվարի բարձրությունը, տիպը		Ջրամբարների ծավալները			Ջրի հայելու մակերեսը (հա)
					Կ (մ)	տիպը	ընդհանուր (մլն/մ ³)	օգտա- կար (մլն/մ ³)	մեռյալ (մլն/մ ³)	
Երևան										
1.	Երևանյան	Հրազդանի	1966 թ.		28	հողային	4.8	4.5	0.3	95
2.	Վարդավառի	---\ \ ---	1968 թ.		-		0.15	0.15	--	2
Տավուշ										
3.	Հախում	---\ \ ---	1985 թ.		45	հողային	12	11.2	0.8	83
4.	Ջողազ	---\ \ ---	1980 թ.		60		45	43	2	230
5.	Թավուշ	---\ \ ---	1977 թ.		42.6	հողային	5.23	4.73	0.5	40
6.	Այգեձոր	---\ \ ---	1974 թ.	գ. Այգեձոր (2701) Էրիձոր, Չինար (1253)	36	հողային	4	3.7	0.3	27.4
7.	Ախկախու	---\ \ ---	1967 թ.		1.5		0.01	0.01	--	0.5
8.	Խաչտարակ 1	---\ \ ---	1949 թ.		2.5		0.12	0.12	--	1.65
9.	Խաչտարակ 2	---\ \ ---	1947 թ.		2	քարեշարվածք	0.03	0.03	--	2
10.	Վ. Կարմիրի ջրհավաք	---\ \ ---	1961 թ.		2	հողային	0.036	0.03	0.006	1.3
11.	Հովք-2	Հյուսիսային	1973 թ.				0.012	0.012	--	0.6
Լոռի										
12.	Մեծավան	Հյուսիսային	1989 թ.	ք. Տաշիր (9538) գ. Միխայելովկա (840)	7	հողային	5.4	5.4	--	330
13.	Գետիկ	---\ \ ---			35	հողային	32			
Արագածոտն										
14.	Ապարան	Հրազդանի	1966 թ.		51.5	հողային	91	81	10	735
15.	Հալավար	Հյուսիսային	1981 թ.	ք. Ապարան (6614), գ. Միրաք (90), գ. Մուլքի (554), գ. Վարդենիս (604)	32.4	հողային	5.5	5.3	0.2	38
16.	Ծիլքար	---\ \ ---	1984 թ.		13	հողային	1.2	1.1	0.1	26

17.	Վ. Սասնաշեն	Ախուրյանի	1964 թ.	գ. Աշնակ (1226)	4.5	հողային	0.064	0.063	0.001	4
18.	Ն. Սասնաշեն	----\ \ ----	1964 թ.		17.4	քարալիցքային բետոնապատ	1.15	0.78	0.37	17.6
19.	Հացաշեն	----\ \ ----	1967 թ.		7.3	հողային	1.11	1.1	0.01	37
20.	Կաքավաձոր	----\ \ ----	1987 թ.		35	հողային	1	0.9	0.1	14.2
21.	Շենիկ	----\ \ ----	1969 թ.	գ. Չորագյուղ, գ. Մաստարա (2581)	18	հողալիցքային	0.78	0.52	0.26	12.2
22.	Կաթնաղբյուր 1	----\ \ ----	1987 թ.	գ. Կաթնաղբյուր (1347) գ. Դալարիկ (3580)	10.4	կավահողային	0.4	0.4	--	6.5
23.	Կաթնաղբյուր 2	----\ \ ----	1964 թ.		4		0.01	0.008	0.002	2
24.	Դավթաշեն	----\ \ ----	1961 թ.	գ. Դավթաշեն (752), գ. Աշնակ (1226)	8.75	քարալիցքային	0.316	0.285	0.031	7.5
25.	Աշնակ 1	----\ \ ----	1965 թ.		5.2	հողային	0.112	0.107	0.005	4.5
26.	Աշնակ 2	----\ \ ----	1969 թ.		7	հողային	0.331	0.274	0.057	4.3
27.	Վ. Թալին 1	----\ \ ----	1977 թ.	գ. Վ. Թալին, գ. Ն. Թալին	7.5	քարալիցքային	0.248	0.223	0.025	7.6
28.	Թալին 2	----\ \ ----	1968 թ.		4.5		0.03	0.025	0.005	1.7
29.	Ն. Թալին	----\ \ ----	1966 թ.		5	հողային	0.039	0.039	--	1.6
30.	Վ. Բազմաբերդ	----\ \ ----	1969 թ.		8	հողային	0.222	0.198	0.024	6
31.	Ն. Բազմաբերդ	----\ \ ----	1960 թ.		4.5	հողային	0.017	0.017	--	1
32.	Ագարակ	----\ \ ----	1978 թ.	գ. Շամիրամ (945), գ. Արուճ (1016), գ. Ագարակ	8	հողային	0.196	0.19	0.006	2.65
33.	Ոսկեթաս		1965 թ.	գ. Կարմրաշեն (634)	7	հողային	0.105	0.073	0.032	5
34.	Աղակչի		1963 թ.	գ. Աղակչի	10.7	քարալիցքային	0.092	0.069	0.023	2.2
35.	Մաստարա	----\ \ ----	1958 թ.		4	հողային	0.077	0.069	0.008	1
36.	Իրինդ	----\ \ ----	1972 թ.	գ. Աշնակ (1226)	4	հողային	0.06	0.045	0.015	1.9
37.	Կաքավաձոր 1	----\ \ ----	1960 թ.		3.8	քարալիցքային	0.024	0.012	0.012	1.2
38.	Արագած		1963 թ.		4	հողային	0.59	0.34	0.25	11.2
39.	Կոշի	Հրազդան	1979 թ.		9	հողալիցքային	0.5	0.44	0.06	14.6
40.	Հովիտ	----\ \ ----	1961 թ.		7		0.29	0.2	0.09	4.6
41.	Թալիշի	----\ \ ----	1982 թ.	գ. Շամիրամ (945)	8	հողային	0.05	0.05	--	1
42.	Շղարշիկ	Ախուրյանի	1966 թ.		7	հողալիցքային	0.097	0.094	0.003	6.5
43.	Եղնիկ	----\ \ ----	1961 թ.		3	հողային	0.01	0.01	--	2
	Արարատ									
44.	Ագատ	Արարատյան	1976 թ.	գ. Գետաշեն (2205), գ. Մրգանուշ (1100), գ. Այգեստան (2642), գ. Վ. Արտաշատ (4193), գ. Բուրաստան (2206),	78	հողային	70	60.8	9.2	285

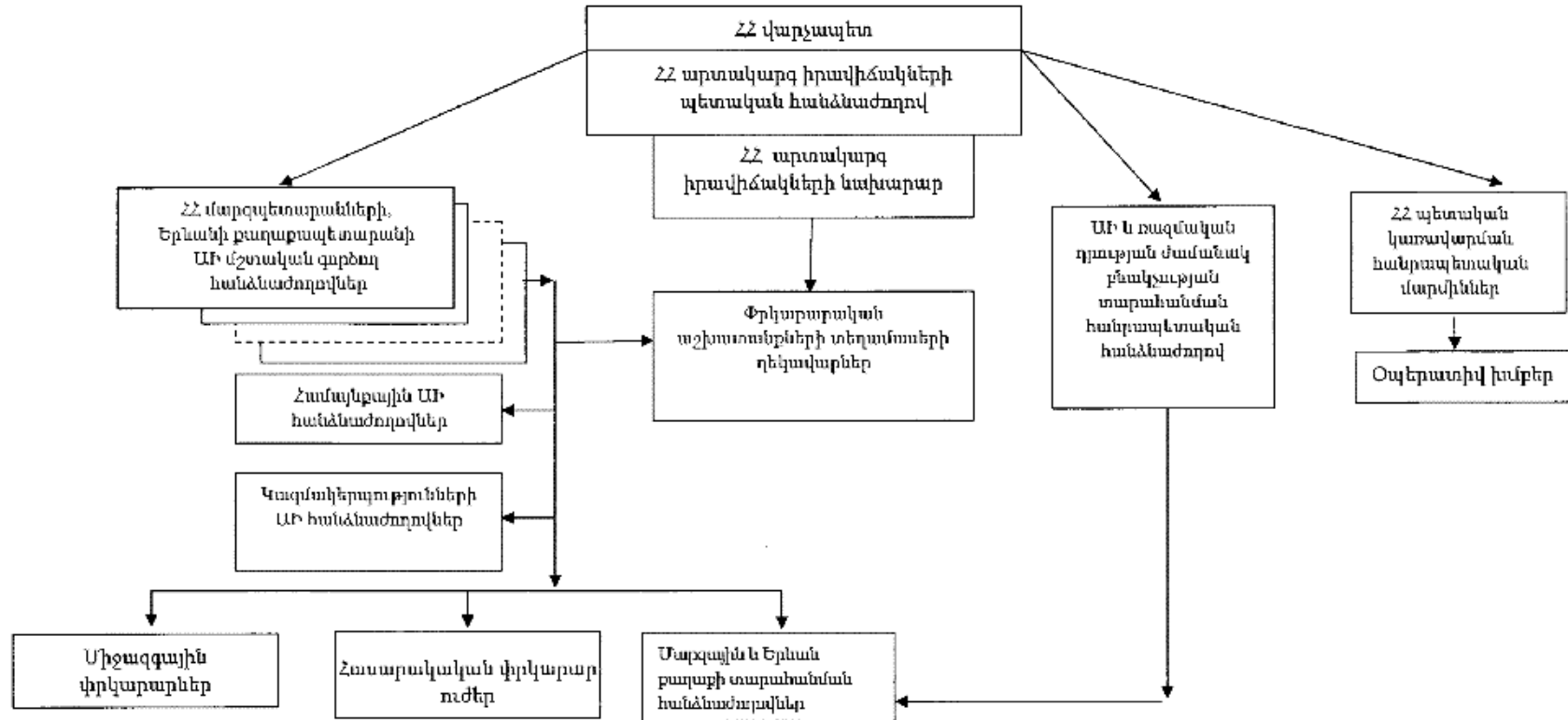
				գ. Ագատավան (3117), գ. Դալար (2844), գ. Մրգավան (1872), գ. Ոստան (3125), ք. Արտաշատ (25066), գ. Շահումյան (1119), գ. Արևշատ (2225), գ. Լուսակերտ, գ. Բամբակավան, գ. Դիտակ (691), գ. Ջրաշեն (727), Հրազդան, գ. Արաքս (1607), գ. Արբատ (1993)						
45.	Ջանգակատուն	----\ \ ----	1986 թ.		34.3	հողային	1.4	1.2	0.2	11
	Կոտայք									
46.	Սևաբերդ	Հրազդանի	1984 թ.		40		6	4	2	45
47.	Գեղարդալիճ	Արարատյան	1965 թ.		15		1.52	1.42	0.1	25
48.	Մարմարիկ	Հրազդանի	չի գործում							
49.	Ախպարա	----\ \ ----	1953 թ.	գ. Սուլակ (2548), գ. Բջնի (2882), գ. Արգական (2881), գ. Քարաշամբ (676), Ավազան, Գյումուշ, Նուռնուս (572), Նոր Գեղի (5184), Արգնի (2774), Նոր Հաճն (10168), Գետամեջ (712)	14.5		5.6	4.1	1.5	170
50.	Արգել	----\ \ ----	1953 թ.	Արգնի (2774), Նոր Հաճն (10168), Նոր Գեղի (5184), Նուռնուս (572), Լուսակերտ (2894), Քարաշամբ (676), Ավազան, Գյումուշ, Արգական (2881), Բջնի (2882), Քաղսի (2371) ք. Հրազդան (52808)	24.8	բետոնային	1	0.3	0.7	15
	Գեղարքունիք									
51.	Արծվաշեն	Հրազդանի	1977 թ.		29	հողային	2.03	1.82		26
52.	Գեղարքունիք 1	----\ \ ----	1986 թ.		14.5	հողային	0.07	0.065	0.005	6
53.	Գեղարքունիք 2	----\ \ ----	1986 թ.	Լանջաղբյուր (2364), Սարուխան (7690),	14.5	հողային	0.328	0.3	0.028	6.5

				Կարմիրգյուղ (5448), Գեղարքունիք (1880), Արծվաքար, Նորատուս						
54.	Լանջաղբյուր 1	----\ \ ----	1977 թ.	Լանջաղբյուր (2364), Սարուխան (7690), Կարմիրգյուղ (5448), Գեղարքունիք (1880), Նորատուս (5671)	5.9	հողային	0.12	0.11	0.01	3.1
55.	Լանջաղբյուր 2	----\ \ ----	1956 թ.		16.7		0.35	0.27	0.08	8.4
56.	Ղազիգյոլ	Սևանի	1960 թ.		1.5	հողային	0.208	0.14	0.068	3.5
	Վայոց ձոր									
57.	Մարագուխ	Արարատյան	1982 թ.		20	հողային	0.18	0.15	0.03	3.5
58.	Հերիերի	----\ \ ----	1994 թ.		74	հողային	26	23	3	113
59.	Կեչուտ	«ՈԱՍԹ շահագործման վարչություն» ՊՀ	1981 թ.	ք. Վայք (6024), Արենի (1794), Արփի (1138), Մալիշկա (4591), Ագարակաձոր (1283)	50		25	3	2	135
60.	Բարձրունի	----\ \ ----			8	հողային	0.082	0.08	0.002	
61.	Գնդեվազ	----\ \ ----	1978 թ.	գ. Գնդեվազ (1008)	15.5	հողային	0.38	-	-	3
62.	Հարթավան	----\ \ ----	1971 թ.		2	հողային	0.025	0.02	0.005	2.5
63.	Մարտիրոս 1	----\ \ ----	1971 թ.		1.5		0.12	0.09	0.13	10
64.	Մարտիրոս 2	----\ \ ----	1971 թ.		3.5		0.041	0.035	0.006	0.9
65.	Հորս	----\ \ ----	1987 թ.		6.3		0.096	0.08	0.016	4.7
66.	Աղավնաձոր	----\ \ ----	1977 թ.		18	հողային	0.338	0.323	0.015	5
	Արմավիր									
67.	Ակնալիճ	Ախուրյանի	1959 թ.		4.5	հողային	3.91	1.54	2.37	53

Հայաստանի հանրապետության
կառավարության աշխատակազմի
ղեկավար

Դ. Սարգսյան

Ս Խ Ե Մ Ա
 ԲՆԱԿՉՈՒԹՅԱՆ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ

Հայաստանի հանրապետության
 կառավարության աշխատակազմի
 ղեկավար

Դ. Սարգսյան

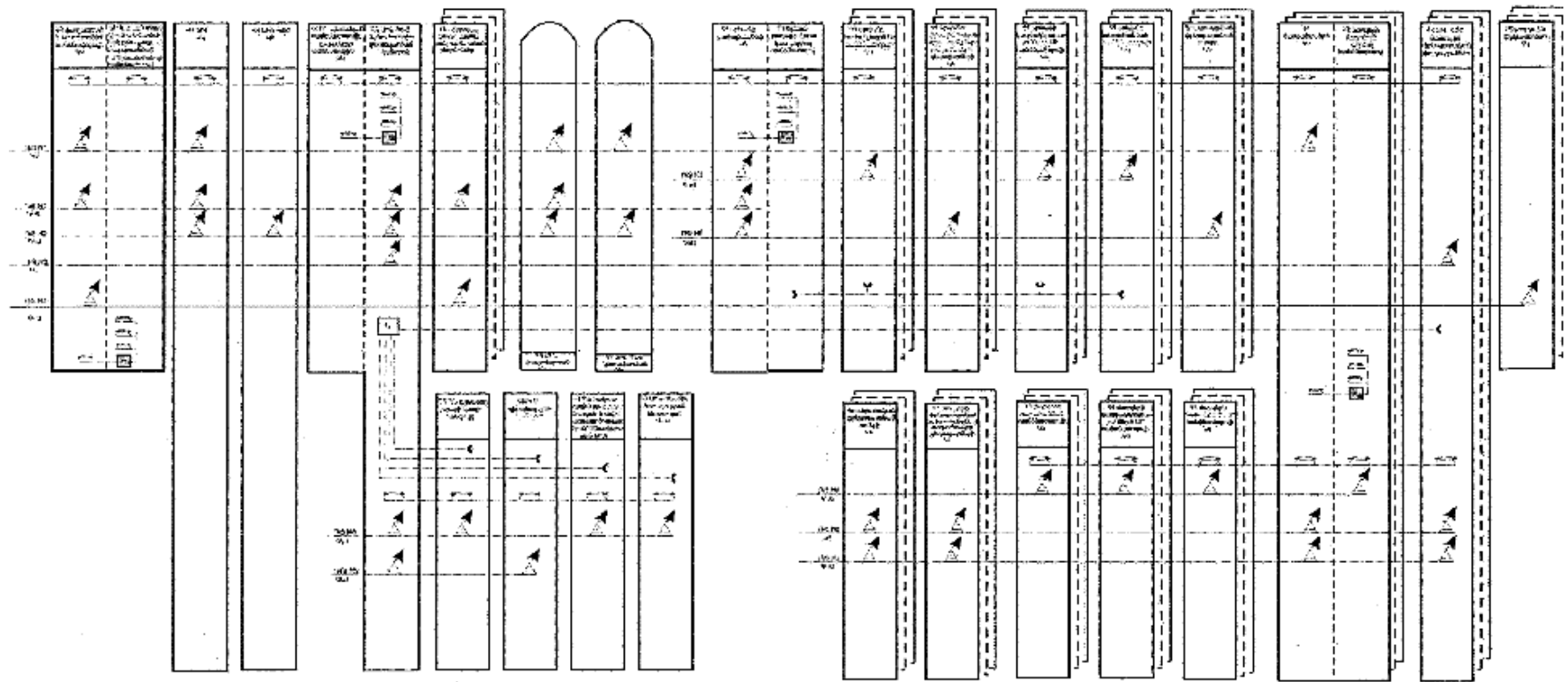

Ս Ն Ե Մ Ա
 ԿԱԴՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ

ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ԼԵՂՈՂՆԵՐ

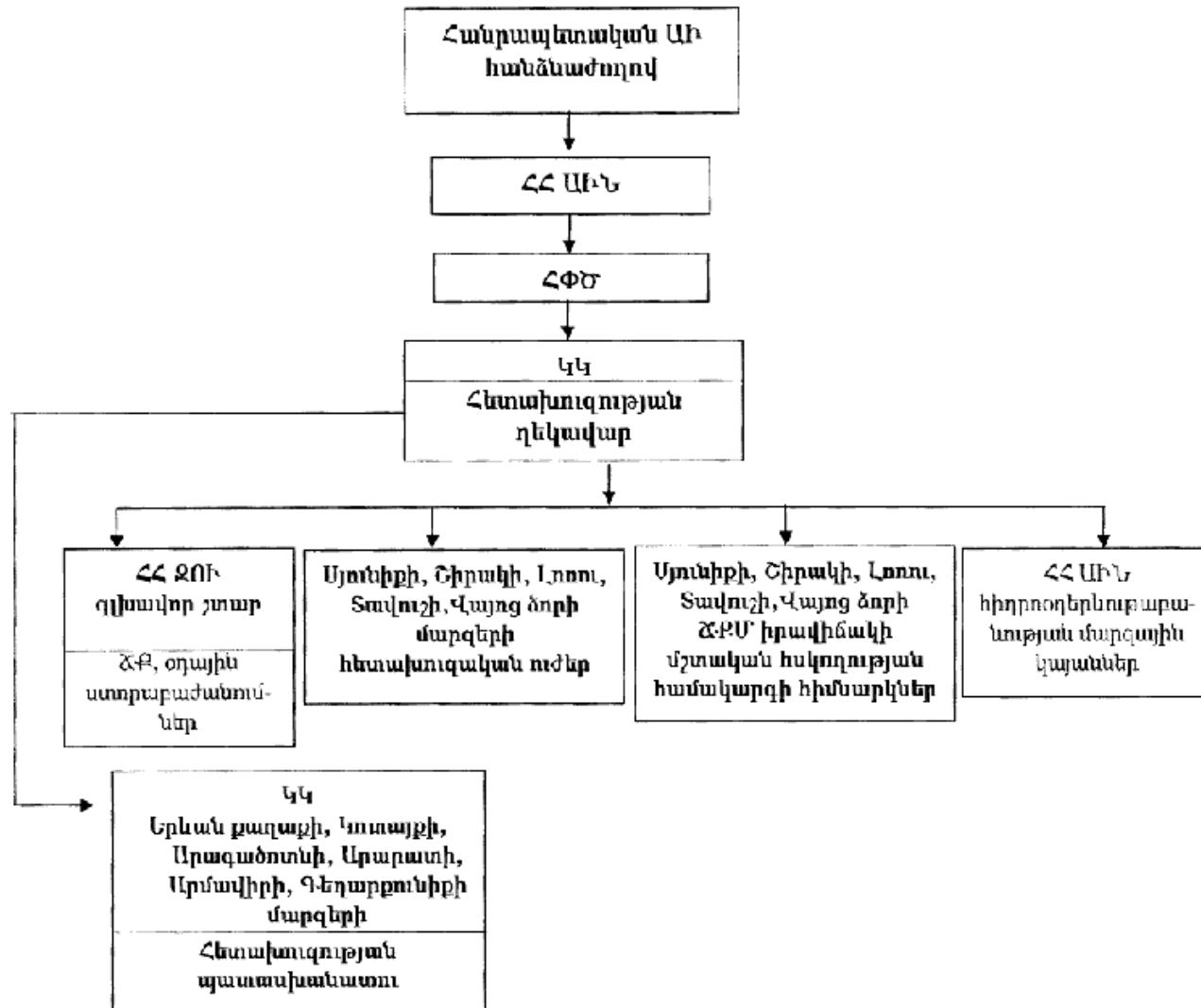
- սաղարթային 1-րդ հարկ
- սաղարթային 2-րդ հարկ
- քիչքիչ և ճիզքիչ և ճիզքիչ հնարաններ
- դռնից հնարաններ

- ՇԿԿ - շարժական կառուցվածքներ
- ԿԱ - շարժական կառուցվածքներ
- մեղքի հաստիտանալ
- կոնսոլներ

Հայաստանի հանրապետության
 կառավարության աշխատակազմի
 ղեկավար

Դ. Սարգսյան

Ս Խ Ե Մ Ա
ՀԵՏԱՆՈՒԶՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ

Հայաստանի հանրապետության
 կառավարության աշխատակազմի
 ղեկավար

Դ. Սարգսյան

Հ Ա Շ Վ Ա Ր Կ
ՓՐԿԱՐԱՐԱԿԱՆ ԵՎ ՎՅԱՐԱՎԵՐԱԿԱՆԳՆՈՂԱԿԱՆ ՈՒԺԵՐԻ ՈՒ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ

NN ը/կ	Բնակավայրի անվանումը	ՀՀ ԱԻՆ-ի տարածքային ստորաբաժանումներ (մարդ/տեխնիկա)	ՀՀ ՊՆ ՀՀ ԿԱ ՀՀ ոստիկանություն ՀՀ առողջապահության նախարարություն	Փրկարարական կազմավորումներ (կազմ./մարդ)	Փրկարարական կազմավորումներ
					տեխնիկա/հատուկ միջոց
1. Մինչև 2 ժամ պատրաստականության					
1.	Երևան քաղաք	901/57	համաձայն առանձին փոխգործողության պլանների		
	«Նաիրիտ» գործարան» ՓԲԸ-ի հատուկ հրշեջ ջոկատ	49/2			
2.	ՀՀ Արագածոտնի մարզ	174/13			
3.	ՀՀ Արարատի մարզ	167/10			
4.	ՀՀ Արմավիրի մարզ	136/10			
5.	«Հայկական ատոմային էլեկտրակայան» ՓԲԸ	100/3			
6.	ՀՀ Գեղարքունիքի մարզ	212/13			7 լողամիջոց
7.	Սևանի հատուկ ջրափրկարարական ջոկատ	37/4			
8.	ՀՀ Լոռու մարզ	293/22			
9.	ՀՀ Կոտայքի մարզ	172/11			
10.	«Հրազդանի ջերմաէլեկտրակայան» ՓԲԸ-ի հատուկ հրշեջ ջոկատ	49/4			
11.	ՀՀ Շիրակի մարզ	299/25			
	ՀՀ Սյունիքի մարզ	239/17			
	ՀՀ Վայոց ձորի մարզ	142/10			
	ՀՀ Տավուշի մարզ	186/16			
2. Մինչև 12 ժամ պատրաստականության					
	Երևան		համաձայն առանձին փոխգործողության պլանների	1157/6739	217/16
	Արագածոտն			835/4386	122/6
	Արարատ			1060/4735	400/2
	Արմավիր			1075/5112	426/2
	Գեղարքունիք			678/3161	329/3

Լոռի			994/4889	212/1
Կոտայք			599/3195	67/3
Շիրակ			1122/5284	374/3
Սյունիք			754/3491	186/2
Վայոց ձոր			359/1629	174/2
Տավուշ			643/2785	389/2
3. 24 ժամ և ավելի պատրաստականության				
Հասարակական փրկարարական օրկատներ				
Աղյուսակի 1-ին և 2-րդ մասերում չընդգրկված ուժեր				
Համայնքային ուժեր				
Միջազգային ուժեր				

Ծանոթագրություն. Հատուկ միջոցները ներառում են եռակցման սարքեր, օդամղիչ հավաքածուներ և այլ օժանդակ սարքեր:

**Հայաստանի հանրապետության
կառավարության աշխատակազմի
ղեկավար**

Դ. Սարգսյան

Հ Ա Շ Կ Ա Ր Կ
ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎՄԱՆ ՈՒԺԵՐԻ

ՀՀ մարզի անվանումը	Աղետների բժշկության կազմավորումների և անձնակազմերի թիվը ըստ մասնագիտական ուղղությունների																								
	հրատապ նախաբժ. օգն. բր.	հրատապ բժշկ. օգնության բր.	շտապ բուժ. օգ. բրիգ. (գծային)		վիրաբուժական	նեյրոլի-րաբուժական	վնասվածքաբանական	այրվածքաբանական	տրանսֆուզիոլոգիական	մանկաբարձական	մանկական վիրաբուժական	հոգեբուժական	վարակա-րանա-կան	ակնաբուժական	դիմաժնոտային	քիթ-կոկորդի-ական ջի	ուռուղի-գիակ-ան	անեսթեզիոլոգիական	վերականգնողական	մանկաբուժական	թերապևտիկ	տոքսիկոլոգիական	ձառապար-տաբ. լաբորատ. ախտ.	ՀՀ ԱՆ ՊՀՀ-ի տեսչություն	
Արագածոտնի	13 52	7 35	5 15	3 9	4 24		1 18	1 14	1 6	5 40		2 10	1 6	1 4		3 12		2 8	4 12	5 20	8 48	4 12	4 16	4 16	
Արմավիրի	14 64	17 89	4 28	1 16	4 29		3 21	1 8	1 6	2 12		1 6	1 6						3 16	7 38	1 5	7 16	4 27		
Արարատի	23 69	13 39	5 15	7 21	5 60		2 20			4 28		3 21	2 8					2 8	1 3	7 28	9 45				
Գեղարքունիքի	45 180	44 174	6 24	6 18						5 25											10 30				
Կոտայքի	32 96	25 75	17 51	13 39	5 25		3 15		1 5	4 16			2 10					5 15	4 16	4 20	4 32		4 28	4 16	
Շիրակի	36 144	35 175	15 60	3 12	10 90	1 10	2 20		2 4	4 32	2 18	3 15	3 21	1 6	2 10	3 15	2 6	1 11	9 36	12 72				7 28	
Լոռու	45 135	44 176	9 27	10 30	5 40		2 20		1 14	6 48	1 7	4 20	4 28	1 5	1 6	1 6			7 28	5 30			6 43	10 75	
Սյունիքի	4 12	7 26	6 21	6 21	4 15		3 11	1 2	1 2	2 8	1 5	1 4	1 4	2 7			2 7	3 10		4 14	3 11		3 16	1 2	
Վայոց ձորի	18 54	14 42	5 15		2 21				2 17	2 10			1 6												
Տավուշի	30 90	15 45	4 12	8 24	3 9		1 3		1 3	4 12		3 9	3 9	1 3						5 15	4 12			4 12	
Երևանի	303 909	195 585	60 180	2 6	24 264	4 40	14 126	1 9	2 22	29 174	6 36	11 44	5 30	7 35	5 30	6 36	10 60	8 88	13 143	39 87	20 160	1 5	13 111	1 3	
Ընդամենը Հայաստանի Հանրապետությունում	563 1805	416 1461	136 448	59 196	66 577	5 50	31 254	4 33	12 79	67 405	10 66	25 108	24 141	15 68	5 30	12 64	16 88	22 135	23 185	83 264	82 478	6 22	37 230	35 179	

Հայաստանի հանրապետության
 կառավարության աշխատակազմի
 ղեկավար

Ռ. Սարգսյան

Հ Ա Շ Վ Ա Ր Կ

ԻՆՃԵՆԵՐԱԿԱՆ ՏԵԽՆԻԿԱՅԻ

NN ը/կ	Բնակավայրի անվանումը	Էքսկավատոր	Մղան	Ավտոկոնունկ	Ինքնաթափ	Կոմպրեսոր	Այլ տեխնիկա	
1.	Երևան քաղաք	92	88	260	520	375	177	381
2.	ՀՀ Արագածոտնի մարզ	18	18	22	38	2	2	0
3.	ՀՀ Արարատի մարզ	55	60	55	95	47	22	43
4.	ՀՀ Արմավիրի մարզ	12	12	8	18	2	1	1
5.	ՀՀ Գեղարքունիքի մարզ	53	62	78	138	53	21	56
6.	ՀՀ Լոռու մարզ	68	72	83	153	45	36	68
7.	ՀՀ Կոտայքի մարզ	64	72	98	178	64	30	64
8.	ՀՀ Շիրակի մարզ	51	52	45	114	4	3	0
9.	ՀՀ Սյունիքի մարզ	68	72	108	193	69	8	42
10.	ՀՀ Վայոց ձորի մարզ	24	24	43	89	34	20	3
11.	ՀՀ Տավուշի մարզ	65	80	103	190	110	17	69
	Ընդամենը	570	612	903	1726	805	337	727

Ծանոթագրություն. Հաշվարկը կատարված է առանց Հայաստանի Հանրապետության զինված ուժերում կցագրված տեխնիկայի:

Հայաստանի հանրապետության
 կառավարության աշխատակազմի
 ղեկավար

Դ. Սարգսյան

Հ Ա Շ Վ Ա Ր Կ
ԵՐԵՎԱՆ ՔԱՂԱՔԻ ԱՆՕԹԵՎԱՆ ՄԱՍՑԻ ԲՆԱԿԶՈՒԹՅԱՆ ՏԱՐԱԿԱՆՄԱՆ ԵՎ ԿԱՑԱՐԱՆՆԵՐՈՎ ԱՊԱՀՈՎՄԱՆ

NN Ը/Կ	Վարչական տարածքի անվանումը	Բնակչության թիվը	որից՝			անօթևան մնացած բնակչություն տեղավորվում է								
			անվերադարձ կորուստներ	սանիտարական կորուստներ	անօթևան մնացածներ	ապակենտրոնացված տեղաբաշխում	տեղավորվում է վրանային ճամբարներում		տարահանվում է					
							ճամբարների թիվը	բնակչության թիվը	տարահանվող բնակչության թիվը	տարահանման միջանկյալ հավաքակայանը	տարահանման վայրը	տարահանման երթուղին	անհրաժեշտ տրանսպորտային միջոցների թիվը	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1.	Ավան	50500	7396	5480	37624		20	23380	14244	բուսաբանական այգի	ՀՀ Արարատի մարզ, քաղ. Արտաշատ	Մյանհիկյան փ.- Հերացու փ., Խանջյան փ., Արշակունյաց փ., Նորագավիթ, Արտաշատի խճ., քաղ. Արտաշատ	1560 միկրոավտոբուս	
2.	Արաբկիր	131400	19244	14259	97897		4	6400	91497	Կիկյան կամրջի մոտ, «Ատլանտա» խանութի դիմաց	ՀՀ Արարատի մարզ, քաղ. Մասիս	Ծիծեռնակաբերդի խճուղի- Ծովակալ Իսակովի պող.- Արզավանդի խաչմ.- քաղ. Մասիս	6100 միկրոավտոբուս	
3.	Աջափնյակ	106800	15641	11589	79570				79570	Հանրապ. հիվ. կից այգի	ՀՀ Արագածոտնի մարզ, քաղ. Արտաշատ	Հանրապ. հիվ. կից այգի-Շիրակի փ., քաղ. Արտաշատ	5300 միկրոավտոբուս	
4.	Դավթաշեն	40400	5917	4384	30099		3	7500	22599	Դավթաշենի 4-րդ թաղ. և Ջովունու խաչմ.	ՀՀ Կոտայքի մարզ, քաղ. Եղվարդ	Դավթաշեն-Ջովունի-Եղվարդ	1500 միկրոավտոբուս	
5.	Էրեբունի	122700	17970	13315	91415		11	32500	58915	Արին-բերդի և Արցախի փ. խաչմ.	ՀՀ Վայոց ձորի մարզ	Արին-բերդի փ., Արտաշատի խճ., գ. Արենի	3960 միկրոավտոբուս	
6.	Կենտրոն	129700	18995	14084	96621		6	20000	76621	Ծովակալ Իսակովի փ., ԱՄՆ-ի դեսպ. դիմաց (Դալմայի այգիներ)	ՀՀ Շիրակի մարզ, քաղ. Գյումրի	Ծովակալ Իսակովի փ., Արզավանդի խաչմ., Մասիս կայարան	5100 միկրոավտոբուս, 1500 վագոն	
7.	Նոր Նորք	143800	21060	15604	107136		14	23300	83836	Գայի արծանի հետևի այգի	ՀՀ Արարատի մարզ, քաղ. Վեդի	Գայի պող.-Դավիթ Բեկի փ.- Ռոստոմյան փ.- Գ. Նժդեհի փ.-	5500 միկրոավտոբուս	

												Արշակունյաց փ.- Նորագավիթ- Արտաշատի խճ., քաղ. Վեդի	
8.	Նորք - Մարաշ	11500	1684	1248	8568	8568							
9.	Նուբարաշեն	9500	1391	1031	7078		4	7078					
10.	Մալաթիա - Սեբաստիա	140600	20592	15257	104751		9	15000	89751	Բաբաջանյան փ. և Արգավանդի խաչմ.	«Արմավիրի մարզ, քաղ. Թալին	Արգավանդի խաչմ.-Էջմիածնի խճ.-քաղ. Արմավիր- քաղ. Թալին	600 միկրոավտոբուս
11.	Շենգավիթ	142800	20914	15496	106390		5	26700	79690	Շողակաթի այգի	«Արմավիրի մարզ, քաղ. Էջմիածին	Բագրատունյաց փ.-Էջմիածնի խճ.- քաղ. Էջմիածին	1200 միկրոավտոբուս
12.	Քանաքեռ- Զեյթուն	78100	11438	8475	58187		5	2500	55687	Հաղթանակի գրոսայգի	«Արագածոտնի մարզ, քաղ. Ապարան	Բաբայան փ.- Վաղարշյան փ.- Բաշինջաղյան փ.- Շիրակի փ.- Աշտարակի խճ.- քաղ. Ապարան	
	Քաղ. Երևան	1107800	162242	120212	825346	8568	81	164358	652410				

Հայաստանի հանրապետության
կառավարության աշխատակազմի
ղեկավար

Դ. Սարգսյան

Հ Ա Շ Վ Ա Ր Կ

ՏՈՒԺԱԾ ԲՆԱԿՉՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՓՐԿԱՐԱՐԱԿԱՆ ՈՒԺԵՐԻ՝ ՄՆՆՂՈՎ ԱՊԱՀՈՎՄԱՆ

NN ը/կ	Սննդամթերքի անվանումը	0-15 տարեկան		Սննդամթերքի անվանումը	15 և բարձր տարեկան		Փրկարարական ուժեր		
		երեխայի չափաքան. (կգ/մարդ/օր)	ՀՀ 5233 երեխայի համար՝ 10 օրվա հաշվ.		չափահաս բնակչության չափաքան. (կգ/մարդ/օր)	652023 չափահաս բնակչության համար՝ 10 օրվա հաշվ.	փրկարարական ուժերի չափաքանակը (կգ/մարդ/օր)	ՀՀ ԱԻՆ-ի ստորաբաժանում- ների համար՝ 10 օրվա հաշվարկ (կգ)	45406 փրկարարական կազմավորումների համար՝ 10 օրվա հաշվարկ (կգ)
1.	Ցորեն, հաց	0.08	138658.4	թեփահանված աշորայի և ցորենի առաջին տեսակի այլուրի խառնուրդից հաց	0.25	1630057.5	0.6	18936	272436
2.	Զավարեղեն, մակարոնեղեն	0.06	10399.4	ցորենի առաջին տեսակի այլուրից սպիտակ հաց	0.25	1630057.5	0.43	13570.8	195245.8
3.	Վարսակի փաթիլներ «Հերկուլես»	0.06	10399.4	ծավարեղեն (բրինձ՝ երկարավուն)	0.06	391213.8	0.1	315.6	45406
4.	Կարտոֆիլ	0.2	346646	մակարոնեղեն (տեղական)	0.02	130404.6	0.02	631.2	9081.2
5.	Բանջարեղեն	0.2	346646	կաթ	0.2	1304046	0.5	15780	227030
6.	Մրգային այլուրե	0.2	346646	մսի պահածո	0.06	391213.8	0.1	315.6	45406
7.	Շաքար	0.02	3466.46	ծկան պահածո	0.025	163005.75	0.06	1893.6	27243.6
8.	Զուկ, ծկնամթերք	0.08	138658.4	կարագ	0.03	195606.9	0.05	1578	22703

9.	Կարագ	0.02	3466.46	շաքար	0.04	260809.2	0.07	22092	31784.2
10.	Միս, մսամթերք	0.16	27731.7	կարտոֆիլ	0.3	1956069	0.5	15780	227030
11.	Կաթ, կաթնամթերք	0.18	31198.1	բանջարեղեն	0.12	782427.6	0.18	5680.8	81730.8
12.	Ձուլ	1	1733230	կերակրի աղ (յոդացված)	0.015	978034.5	0.02	631.2	9081.2
13.	Կերակրի աղ (յոդացված)	0.002	--	թեյ	0.001	6520.23	0.002	63.12	908.12
14.	Թեյ	0.001	--	պանիր	0.02	130404.6	0.04	12624	18162.4
15.	Պանիր	0.2	--	ջուր «Նոյ»	5	32601150	5	157800	2270300
16.	Ջուր «Նոյ» խոր /մարդ/օր	2.5	4333075						

**Հայաստանի հանրապետության
կառավարության աշխատակազմի
ղեկավար**

Դ. Սարգսյան

Հ Ա Շ Վ Ա Ր Կ
ՏՈՒԺԱԾ ԲՆԱԿՉՈՒԹՅԱՆ ՀԱԳՈՒՄՏՈՎ ԵՎ ԱՌԱՋԻՆ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏՈՒԹՅԱՆ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐՈՎ ԱՊԱՀՈՎՄԱՆ

NN ը/կ	Ապրանքի անվանումը	Չափի միավորը	Չափաքանակը	0-15 տարեկան 173323 երեխայի համար	15-ից բարձր 319492 տղամարդկանց համար	15-ից բարձր 332531 կանանց համար
1.	Հագուստ (կոշիկ)	հատ (զույգ)	1	173323	319492	332531
2.	Միանգամյա օգտագործման սպասք	լրակազմ/մարդ	5	866615	1597460	1662655
3.	Խոր թաս	հատ/մարդ	1	173323	319492	332531
4.	Գդալ	հատ/մարդ	1	173323	319492	332531
5.	Բաժակ	հատ/մարդ	1	173323	319492	332531
6.	Դուլլ	հատ/մարդ	0.2	34665	63898	66506
7.	Մետաղյա թեյնիկ	հատ/մարդ	0.1	17332.3	31949.2	33253.1
8.	Խմելու ջրի տարողություն (10-լիտրանոց)	հատ/մարդ	0.25	43330.75	79873	83132.75
9.	Օձառ	գ/մարդ	0.2	34664.6	638984	66506.2
10.	Լվացքի միջոցներ	գ/մարդ	0.5	86661.5	159746	166265.5
11.	Անկողնային պարագաներ	լրակազմ/մարդ	1	173323	319492	332531
12.	Լուցկի	տուփ/մարդ/օր	0.5	86661.5	159746	166265.5
13.	Ծխախոտ	տուփ/մարդ/օր	1	173323	319492	332531
14.	Մոմ	հատ/մարդ/օր	0.25	43330.75	79873	83132.75
15.	Վերմակ՝ բամբակյա	հատ/մարդ	1	173323	319492	332531
16.	Սրբիչ	հատ/մարդ	1	173323	319492	332531

Հայաստանի հանրապետության
 կառավարության աշխատակազմի
 ղեկավար

Դ. Սարգսյան